

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 21 – 22 kwietnia 2012 r. na kierunku *logistyka* prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanych na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Magdalena Osińska- ekspert PKA

- prof. dr hab. Anna Czubala – ekspert PKA

- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA – ekspert formalno-prawny

- Joanna Kubik – ekspert PKA – ekspert PKA , przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP student pełni przede wszystkim funkcję eksperta PKA!

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego na kierunku *logistyka* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2011/2012. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany, po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny, na podstawie: przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć, analizy wybranych prac dyplomowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę

1).

Kierunek *logistyka* jest jednym z najmłodszych kierunków na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym. Pomimo ogólnego trendu skutkującego spadkiem liczby kandydatów na studia, kierunek ten cieszy się niezmienną popularnością. Rokrocznie, od momentu uruchomienia, limity miejsc kandydatów są wypełniane, a Wydział wychodzi naprzeciw wymaganiom i oczekiwaniom samych studentów rozbudowując ofertę dydaktyczną kierunku. W proces dydaktyczny kierunku zaangażowana jest bardzo duża liczba pracowników dydaktycznych.

Procedura związana z utworzeniem na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym kierunku *logistyka* pojawiła się w roku 2007. Rada Wydziału w dniu 12 listopada 2007 r. przedstawiła – zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Statutu Uczelni – wniosek do Senatu Uczelni w sprawie utworzenia kierunku *logistyka*. Uchwałą Nr 229 z dnia 3 grudnia 2007 r. Senat utworzył na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym studia pierwszego stopnia na kierunku *logistyka* realizowane w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Senat Uczelni – na wniosek Rady Wydziału z dnia 14 grudnia 2009 r. - Uchwałą nr 156 z dnia 11 stycznia 2010 r. wyraził zgodę na uruchomienie od roku akademickiego 2011/2012 na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym studiów drugiego stopnia na ocenianym kierunku studiów. W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rady Wydziału wraz z listami obecności w powyższej sprawie. W posiedzeniach tych organów brali udział interesariusze wewnętrzni. Usytuowanie w/w kierunku na tym Wydziale było uzasadnione również posiadaniem odpowiedniej kadry dydaktycznej, której dorobek naukowy obejmował problematykę badawczą z zakresu *logistyki*.

Misja i strategia Uniwersytetu Łódzkiego została zatwierdzona Uchwałą nr 141 z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie misji i strategii Uniwersytetu Łódzkiego na lata 2010-2015. Wśród pięciu elementów misji Uniwersytetu kierunek *logistyka* wydaje się wpisywać szczególnie w **Innowacyjność dla rozwoju**; „Uniwersytet Łódzki, jako jedna z wiodących polskich uczelni, bierze aktywny udział w innowacyjnym rozwoju miasta Łodzi, regionu łódzkiego i całego kraju, wskazując kierunki działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych i społecznych. Jako ośrodek refleksji nad zmieniającym się otoczeniem ma na celu dobro globalnej wspólnoty oraz jej dalszy zrównoważony rozwój. Kierunek *logistyka* wpisuje się również w wyznaczone w strategii kierunki rozwoju, a w szczególności w ten zapis iż priorytetem jest „Kształcenie studentów na kierunkach strategicznych z punktu widzenia rozwoju społeczno- ekonomicznego kraju „W aktualnym okresie zadań rozwojowych w Polsce z pewnością kierunek *logistyka* spełnia te założenia o czym świadczy dynamiczny rozwój tego kierunku w wielu uczelniach w kraju oraz rynek pracy, który oczekuje na specjalistów w tej dziedzinie. W koncepcji kształcenia kierunku *logistyka* jest miejsce na uwzględnienie makroekonomicznej skali systemów logistycznych na przykład sektora transportowego, a także skali przedsiębiorstwa zarówno sektora logistycznego jak i innych przedsiębiorstw.

Generalnie strategia Wydziału akcentuje wysoką jakość kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się wymagań rynku pracy. Również w celach strategicznych wydziału jest zapis dotyczący rozbudowy infrastruktury dydaktycznej, co powinno znaleźć konkretne działania również w stosunku do kierunku *logistyka*.

Strategia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego (*brak dokumentu zatwierdzającego misję i strategię Wydziału*) zmierzająca do wykształcenia kadry uniwersalnej jest realizowana na prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów, w tym na kierunku *logistyka*. Kształcenie na kierunku *logistyka* ma bowiem na celu wyposażenie absolwenta w wiedzę teoretyczną związaną z istotą funkcjonowania sfery logistyki na szczeblu mikroekonomicznym oraz powiązań między podmiotami wchodzącymi w skład systemu, jakim jest łańcuch dostaw. Ujęciu teoretycznemu towarzyszy wiedza praktyczna, prezentowana zarówno w postaci uproszczonych egzemplifikacji, jak też przykładów zaczerpniętych ze współczesnego życia gospodarczego oraz zdobywana w trakcie praktyk zawodowych. Student zdobywa także podstawową wiedzę z zakresu ekonomii, finansów i zarządzania, czyli dyscyplin stanowiących fundament dla analizy funkcjonowania dowolnego podmiotu w gospodarce, w tym przedsiębiorstwa sektora logistycznego. Ważną rolę w programie odgrywają treści związane z opisem i zastosowaniem sformalizowanych metod optymalizacyjnych,

wspomagających podejmowanie decyzji w zakresie przedsięwzięć logistycznych. Nie mniej ważne jest poznanie systemów informatycznych usprawniających funkcjonowanie sfery logistyki w pojedynczym przedsiębiorstwie lub też umożliwiających organizowanie ścisłej współpracy podmiotów tworzących system, co zostało uwzględnione w programie.

Innowacyjność oferty kształcenia na kierunku *logistyka* można ocenić przez pryzmat realizowanych modułów. Na I stopniu studiów realizowane są następujące moduły: Informatyczne wspomaganie decyzji logistycznych, *logistyka* w zarządzaniu przedsiębiorstwem i *Eurologistyka*. Dla studentów studiów niestacjonarnych, których liczba jest mniejsza niż studentów studiów stacjonarnych realizowane są tylko dwa pierwsze moduły. Jako całkowicie innowacyjną należy uznać specjalność realizowaną na I stopniu studiów stacjonarnych wspólnie z Politechniką Łódzką pod nazwą Innowacyjne technologie materiałowe. Specjalność ta jest bardziej wymagająca dla studenta, gdyż z jednej strony wymaga więcej nakładu pracy, co widoczne jest w zwiększonej liczbie punktów ECTS, z drugiej natomiast daje szerszy zakres efektów kształcenia, zwłaszcza w obszarze wiedzy inżynierskiej. Zajęcia specjalistyczne realizowane na tej specjalności odbywają się, w ramach porozumienia między uczelniami, w laboratoriach Politechniki Łódzkiej. Na II stopniu studiów realizowane są następujące moduły specjalnościowe. Funkcjonowanie sektora TSL, Inwestowanie w rozwój logistyki oraz Zarządzanie przedsiębiorstwem logistycznym. Zaproponowane nazwy modułów na II stopniu są modyfikowane, zespół oceniający zwrócił uwagę na niezbyt fortunną nazwę modułu drugiego

Możliwość elastycznego kształtowania koncepcji programowej z pewnością dają specjalności międzykierunkowe. Władze Wydziału dokonały (po zaleceniach PKA) określonych modyfikacji w oferowaniu specjalności międzykierunkowych ograniczając je do tworzenia specjalności programowo spójnych (niektóre specjalności nie zapewniały bowiem realizacji efektów właściwych dla kierunku *logistyka* - np. Bankowość). Powyższe działania władz Wydziału powinny mieć charakter uchwał Rady Wydziału. Z uwagi na to, że kierunek *logistyka* jest w Uniwersytecie Łódzkim prowadzony odrębnie na dwóch Wydziałach, tj. Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym i Wydziale Zarządzania w dniu 18 kwietnia 2012 r. odbyło się spotkanie prodziekanów obu Wydziałów oraz osób odpowiadających za realizację kierunku. Dokonano analizy podobieństw i różnic programów kształcenia, stwierdzając że kierunki, pomimo jednakowej nazwy, mają zróżnicowany charakter.

Wyróżnikiem ocenianego kierunku *logistyka*, realizowanego na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego jest nakierowanie na optymalizację procesów logistycznych z wykorzystaniem metod ilościowych oraz prowadzenie, wspólnie z Politechniką Łódzką specjalności Innowacyjne technologie materiałowe, dającej studentom dodatkowe efekty w zakresie wiedzy i umiejętności.

2).

Koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* jest rezultatem wielu dyskusji, w których uczestniczą w pierwszej fazie członkowie Rady Programowej Kierunku, składającej się z przedstawicieli różnych jednostek organizacyjnych Wydziału. Proponowane przez Radę Programową Kierunku rozwiązania są następnie poddawane analizie przez członków Wydziałowej Komisji ds. Nauczania. W pracach Wydziałowej Komisji ds. Nauczania uczestniczą przedstawiciele studentów, jako pełnoprawni członkowie. Odrębnym organem opiniującym jest Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Zarekomendowane przez Wydziałową Komisję ds. Nauczania oraz Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia propozycje są dyskutowane, a następnie zatwierdzane przez Radę Wydziału. Studenci mają prawo głosu począwszy od prac Komisji Programowej aż po akceptację Rady Wydziału.

Programy i efekty kształcenia są także oceniane przez Radę Biznesu Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, w skład której wchodzi ok. 15 przedstawicieli sektora przedsiębiorstw, mediów oraz instytucji publicznych działających w regionie łódzkim. Rada Biznesu wyraża swoje opinie oraz określa preferowany zakres wiedzy i umiejętności, który powinni posiadać absolwenci. Dyskusje na temat sylwetki absolwenta prowadzone są też z przedstawicielami praktyki nie będącymi członkami Rady Biznesu.

Podsumowując można stwierdzić, że interesariusze wewnętrzni, tj. pracownicy i studenci brali udział w kształtowaniu programu studiów na każdym etapie, w postaci następujących ciał powołanych na Wydziale: Rady Wydziału, Wydziałowej Komisji Nauczania oraz Rady Programowej dla kierunku. Pracodawcy zrzeszeni w Radzie Biznesu współuczestniczą w formowaniu programu studiów, a także sami prowadzą różnego typu wykłady i szkolenia. Współpraca z przedsiębiorstwami nie została jeszcze sformalizowana w postaci umów z pracodawcami.

Obowiązujące na Wydziale procedury nie zostały sformalizowane. Brak jest dokumentu potwierdzającego prowadzenie poszczególnych etapów prac.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Kształcenie na kierunku *logistyka* prowadzone przez Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego jest związane z misją Uczelni oraz strategią jednostki. Władze Wydziału łączą z tym kierunkiem uzasadnione nadzieje dotyczące jego rozwoju, dlatego też otaczają go troską. Moduły kształcenia w pełni odpowiadają profilowi studiów, potrzebom rynku i możliwościom kadrowym. Są one innowacyjne i stwarzają możliwości elastycznego kształcenia.

2) W formułowaniu programu studiów brali udział interesariusze wewnętrzni, a więc kadra akademicka oraz studenci zasiadający w wydziałowych komisjach ds. programów studiów oraz w Radzie Wydziału. Pracodawcy głównie skupieni w Radzie Biznesu jako interesariusze zewnętrzni byli zapraszani do udziału w konsultacji ds. programu studiów na kierunku *logistyka*. Współpraca ta nie została sformalizowana w postaci umów z pracodawcami.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego jako główny cel jakiemu ma odpowiadać kształcenie na kierunku *logistyka* postawił sobie wyposażenie absolwenta w wiedzę teoretyczną związaną z istotą funkcjonowania sfery logistyki na szczeblu mikroekonomicznym (przedsiębiorstwa) oraz powiązań między podmiotami wchodzącymi w skład systemu, jakim jest łańcuch dostaw. Ponadto celem kształcenia na kierunku *logistyka* jest wyposażenie absolwenta w kwalifikacje pozwalające mu na podjęcie pracy w przedsiębiorstwie przemysłowym, handlowym lub należącym do sektora TSL w zakresie działań zaliczanych do sfery logistyki, w szczególności związanych z zaopatrzeniem, organizacją produkcji, dystrybucją czy spedycją, z nastawieniem do analizowanych zagadnień jako elementów większego systemu. Jak wynika z opinii studentów cel ten jest konsekwentnie realizowany podczas procesu nauczania na wizytowanym kierunku

Zarówno opis sylwetki absolwenta kierunku studiów I i II stopnia, jak i określone efekty specyficzne na poziomie oferowanych specjalności kształcenia oraz sformułowane cele kształcenia uwzględniają wymagania określone w standardach kształcenia.

Szczegółowe efekty kształcenia odnoszące się do treści programowych poszczególnych przedmiotów zostały zawarte w sylabusach tych przedmiotów przygotowanych odrębnie dla różnych form prowadzenia zajęć, dla uwypuklenia różnic w efektach, w szczególności odniesienia wiedzy w większym stopniu do wykładów a umiejętności do aktywnych form zajęć. Sylabusy aktualnie realizowanego programu studiów zawierają dla każdego przedmiotu opis efektów kształcenia to jest wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone efekty kształcenia na poziomie przedmiotów uwzględniają w pełni efekty kształcenia ujęte w standardach kształcenia. Proponowane metody dydaktyczne i formy zajęć m w tym aktywne, laboratoryjne, są spójne z założonymi efektami kształcenia.

Wydział przedstawił harmonogram wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji, którego funkcjonowanie rozpocznie się w roku akademickim 2012/13. Zarówno cel ogólny jak i zdefiniowane efekty kształcenia oraz poziom kwalifikacji i profil kształcenia jest zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Właściwie podporządkowano kierunkowe efekty kształcenia do efektów obszarowych. Stan zaawansowania prac nad wdrożeniem KRK należy uznać za zaawansowany.

Realizowana obecnie koncepcja kształcenia oparta na standardach kształcenia daje możliwość osiągnięcia założonych celów i efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na kierunku *logistyka* zarówno na studiach I jak i II stopnia. Układ przedmiotów podstawowych, kierunkowych i specjalnościowych stanowi spójny i przejrzysty system dobrze budujący sylwetkę absolwenta kierunku *logistyka*, co pozwala uznać, iż osiągnięcie ogólnych i specyficznych efektów kształcenia jest w pełni możliwe. Poza wymienionym układem przedmiotów, studentów studiów I stopnia obowiązuje odbycie praktyki zawodowej w wymiarze 4 tygodni po czwartym semestrze. Celem praktyk jest przybliżenie studentowi różnych aspektów pracy zawodowej, poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach, w różnych branżach, wykształcenie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej zdobytej na studiach, nawiązania kontaktów zawodowych.

Zarówno program praktyk zawodowych, regulamin ich zaliczania oraz termin ich odbywania są dostosowane do programu kształcenia i podporządkowane nie tylko osiągnięciu końcowego efektu kształcenia a więc opracowaniu pracy dyplomowej, ale również nabyciu określonych umiejętności zbliżających do oczekiwań rynku pracy, jak na przykład przewidywać skutki implementacji określonych rozwiązań logistycznych w praktyce.

Opis efektów kształcenia jest publikowany w sylwetce absolwenta oraz opisach poszczególnych przedmiotów. Informacje te można znaleźć na stronie www Wydziału, np. http://eksoc.uni.lodz.pl/pdf/kierunki/2k102k11/s1/log_s1.pdf.

Ponadto efekty kształcenia są określone w sylabusach poszczególnych przedmiotów.. Z informacji uzyskanych przez zespół oceniający Władze Wydziału są w trakcie dostosowywania programów studiów do obowiązujących regulacji w tym Krajowych Ram Kwalifikacji, tak by zawierały wymagane opisy efektów kształcenia.

Na spotkaniu zespołu oceniającego ze studentami, studenci stwierdzili, iż są w pełni poinformowani o wszelkich zagadnieniach dotyczących programu studiów. Mają dostęp do sylabusów, a te są ich zdaniem sformułowane w sposób jasny i wyczerpujący. Uczelnia umożliwia dostęp do sylabusów zarówno w formie papierowej, jak i w formie elektronicznej. Zdaniem studentów efekty kształcenia sformułowane dla wizytowanego kierunku są sprawdzane poprzez zaliczenia i egzaminy jakie przewidziane są dla nich w programie studiów.

2).

Efekty kształcenia dotyczące wiedzy i umiejętności są formułowane w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Są one sformułowane w sposób zrozumiały dla studenta i pracodawcy. Efekty na ogół są przedstawione w postaci umożliwiającej ich weryfikację, jednak brak jest szczegółowej informacji na temat tej weryfikacji. Na przykład w opisie przedmiotu: Wprowadzenie do logistyki międzynarodowej sformułowano efekty w postaci:

Wiedza: Student potrafi wyrazić istotę logistyki międzynarodowej oraz jej znaczenie w globalnej działalności przedsiębiorstw. Student potrafi wymienić podstawowe elementy międzynarodowej infrastruktury logistycznej oraz określić jej znaczenie w logistyce międzynarodowej. Student potrafi charakteryzować rolę podstawowych fizycznych procesów logistycznych i ich znaczenie na tle logistyki międzynarodowej.

Umiejętności: Student potrafi zidentyfikować i określić rolę uczestników globalnego łańcucha dostaw. Student potrafi dokonać wyboru właściwej koncepcji zarządzania logistycznego oraz uzasadnić swój wybór, jednak jako element weryfikacji mamy zaliczenie pisemne w formie testu. Student zatem nie wie, ile musi umieć na ocenę dostateczną, dobrą i bardzo dobrą. Taka sytuacja dotyczy wszystkich sylabusów, co wymaga jeszcze dopracowania.

Studenci potwierdzili, że wiedzą czym są efekty kształcenia. Po przytoczeniu im kilku przykładowych efektów kształcenia zawartych w załączniku do raportu samooceny kierunku, potwierdzili ich osiągnięcie. Studenci zdają sobie sprawę jakie umiejętności mają możliwość nabyć w czasie studiów na tym kierunku. Zdaniem studentów formy egzaminów i zaliczeń są w pełni miarodajne i w dobry sposób sprawdzają umiejętności teoretyczne i praktyczne nabyte podczas konwersatoriów, zajęć praktycznych, czy wykładów.

3).

Weryfikacja efektów kształcenia obejmuje wszystkie etapy kształcenia. System weryfikacji tych efektów wymaga jeszcze dopracowania. Na ogół weryfikacja odbywa się za pomocą prac pisemnych (kolokwium, test) bez określenia jakich elementów wiedzy i umiejętności dotyczy konkretna forma. Zdarzają się też wymogi bardziej sformalizowane, np. w sylabusie z badań operacyjnych w punkcie Kontrola efektów kształcenia znalazł się zapis: zaliczenie pisemne w formie testu (25%) i zadań (75%). Uwagę zwracają mało zróżnicowane metody weryfikacji efektów oraz brak wymagań wstępnych w wielu przedmiotach, co było już zauważone przez PKA na wizytacjach przy ocenie kierunku ekonomia.

W ramach wprowadzanych Krajowych Ram Kwalifikacji potrzebna jest standaryzacja wymagań, z podziałem na poszczególne elementy zaliczenia (prace kontrolne, kolokwium dyskusja na zajęciach itp.), tak aby weryfikacja efektów stała się przejrzysta zarówno dla interesariuszy wewnętrznych jak i dla interesariuszy zewnętrznych.

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego stopniowo wdraża procedury zmierzające do określenia przejrzystości prowadzonego kierunku studiów oraz podwyższenia i kontroli jakości kształcenia. Widoczna jest troska Władz zarówno całej Uczelni jak i Wydziału, aby proces kształcenia był prowadzony na wysokim poziomie. Proces zapewniania jakości kształcenia zintensyfikowany został w roku ak. 2011/12. Przykładem takiego działania jest opracowanie zasad organizacji egzaminu licencjackiego/magisterskiego. Do ubiegłego roku akademickiego (2010/11) egzamin dyplomowy na poziomie licencjackim składał się z dwóch pytań: jedno losowane lub zadawane było spośród zestawu 15 pytań kierunkowych, drugie natomiast dotyczyło pracy. Zespół Oceniający uważa, że lista 15 pytań to zdecydowanie za mało, zarówno z punktu widzenia merytorycznego (zakres wiedzy objętej pytaniami) jak i technicznego (powtarzalność pytań na egzaminie). Warto też rozważyć

formułowanie zagadnień w taki sposób, aby „obejmowały szerszy obszar wiedzy” na podstawie których będzie można sformułować zestaw pytań szczegółowych. W wytycznych dotyczących zasad organizacji egzaminu licencjackiego/magisterskiego w roku ak. 2011/12 w punkcie 11 wskazano, że „przy egzaminie licencjackim/magisterskim wpisywane są do protokołu 3 pytania: (a) teoretyczne, (b) związane z kierunkiem studiów, (c) związane z tematyką pracy”.

Zespół oceniający dokonał analizy 15 prac licencjackich obronionych w roku akademickim 2010/11. Byli to pierwsi absolwenci studiów I stopnia na kierunku *logistyka*. Tematyka wszystkich prac w pełni odpowiadała ocenianemu kierunkowi studiów. W wylosowanych pracach dyplomowych – licencjackich zwraca uwagę zbyt małe zastosowanie metod ilościowych, których studenci się uczą, prace są zbyt mocno nasycone treściami teoretycznymi, natomiast zbyt mało wniosków formułowanych jest na podstawie części empirycznej. W strukturze prac przeważają dwa rozdziały teoretyczne i jeden praktyczny, który często nie wyczerpuje zagadnienia, którego dotyczy.

Struktura ocen na dyplomie uzyskanych przez absolwentów studiów I stopnia na kierunku *logistyka* przedstawiała się następująco: na studiach stacjonarnych: 16 – ocen bdb, 15 ocen - db plus, 7 - ocen db, na studiach niestacjonarnych: 6 – ocen bdb, 9 – ocen db plus, 14 – ocen db, 2 oceny dost. plus. Widoczne jest pewne zróżnicowanie ocen między studentami studiów stacjonarnych (oceny wyższe) i studentami studiów niestacjonarnych (oceny niższe). Oceny te są konsekwencją przyjętej skali ocen, tj. ocenę dostateczną uzyskuje się do wyniku ze studiów wynoszącego 3,25. Od 3,26 absolwent uzyskuje ocenę dostateczny plus. Ocenę dobry uzyskuje się w granicach 3,61-4,10, zaś ocenę dobry plus w granicach 4,11-4,60. Od 4,61 na dyplomie wpisywana jest ocena bardzo dobra. Omawiana skala ocen faworyzuje oceny dobre, warto się zastanowić, czy nie podwyższyć nieco minimalnych wymogów na poszczególne oceny. Wśród ocen za prace dyplomowe przeważają oceny dobre i bardzo dobre. Tylko na studiach niestacjonarnych postawiono jedną ocenę dostateczny plus i trzy oceny dostateczne. Ogląd wybranych losowo prac pozwala zauważyć, iż

- promotorami i recenzentami prac są w wielu przypadkach doktorzy.
- w treściach pracy jest dominacja teoretycznych rozważań,
- dane statystyczne, i informacje są niepełne, wycinkowe,
- analizy empiryczne nie wykorzystują metod ilościowych,
- w bibliografiach przeważają opracowania zwarte -brak artykułów,
- recenzje są na ogół wyczerpujące, a oceny sprawiedliwe, choć zdarzają się prace z zawyżonymi ocenami.

Zespół dokonał oceny prac przejściowych i protokołów ocen zaliczeń i egzaminów. Większość przedmiotów zaliczana jest na podstawie prac pisemnych. Na przykład dla przedmiotu „Socjologia” jest to test, a dla przedmiotów: „Matematyka” i „logistyka zaopatrzenia” są to zadania do rozwiązania. Poziom trudności zadań określony przez wykładowców nie budził zastrzeżeń, a ich treść jest zgodna z założonymi w sylabusie treściami przedmiotu.

Struktura ocen końcowych jest zróżnicowana ze względu na przedmiot. Na przykład z przedmiotu „Badania operacyjne” (Laboratorium informatyczne, sem. zimowy 2011/12) na 27 osób (dwie grupy ćwiczeniowe) oceny są następujące: ndst. – 5, dost. – 7, dost plus – 9, db. – 2, db plus – 3, bdb – 1. Struktura ocen z przedmiotu „Ekonomika transportu” (wykład, sem zimowy 2011/12,.) jest następująca: ndst. – 7, dost. – 26, dost plus – 16, db. – 6, db plus – 3, bdb – 6. Z przedmiotu „Matematyka” struktura ocen jest następująca: w I terminie 30.01.2012 r.: ndst. – 32, dost. – 11, dost plus – 10, db. – 4, db plus – 6, bdb – 0, w II terminie 14.02.2012 r.: ndst. – 4, dost. – 6, dost plus – 5, db. – 4, db plus – 2, bdb – 1.

Prace przejściowe sprawdzane były w sposób dokładny, zaś struktura ocen z poszczególnych przedmiotów nie budzi zastrzeżeń.

W Uczelni obowiązuje wprowadzony przepisami Regulaminu Studiów system archiwizowania dokumentacji związanej z realizacją zajęć dydaktycznych i gromadzeniem dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia, zgodne z którym „prace pisemne przechowywane są przez prowadzącego zajęcia przez okres 3 miesięcy od ogłoszenia wyników egzaminu lub zaliczenia”. Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, suplementy oraz dyplomy prowadzona jest prawidłowo. W czasie wizytacji poinformowano Zespół Oceniający, iż na Wydziale prace te są przechowywane, zwyczajowo przez okres jednego roku. Należy zwrócić uwagę, iż Wydział powinien wprowadzić przepisy dotyczące archiwizowania dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie efektów kształcenia.??

Na kierunku *logistyka* żadne zajęcia nie są prowadzone w systemie e-learningowym.

Odsiew na kierunku *logistyka* jest badany przez władze Wydziału, a jego przyczyny należy wiązać z rezygnacją ze studiów oraz dużą liczbą przedmiotów o nastawieniu ilościowym. Na roku I jest to szczególnie Matematyka. Na ogólną liczbę 78 skreśleń na studiach stacjonarnych I stopnia 35,8% stanowiła rezygnacja ze studiów, 27% niezaliczenie semestru zimowego, 18% skierowanie na powtarzanie, 15,4% niepodjęcie studiów, 2,5% urlop okolicznościowy oraz 1,3% zmiana programu studiów. W przypadku studiów niestacjonarnych – na I stopniu skreślono 77 osób, głównie z powodu rezygnacji ze studiów, nie podjęcia studiów, nie zaliczenia semestru zimowego oraz nie wniesienia opłaty za studia. Na drugim stopniu studiów studenci najczęściej rezygnowali ze studiów, przy czym na studiach stacjonarnych odsiew wyniósł 12 osób, zaś na studiach niestacjonarnych – 26 osób. Najwięcej osób odpada po I roku studiów.

System oceny efektów kształcenia jest dostępny dla studentów zarówno w sylabusach, jak i przekazywany ustnie na początku zajęć, a także przesyłany na początku semestru drogą elektroniczną dla poszczególnych grup studentów. Jest on także dostępny w systemie USOS. Dostępność systemu oceny należy uznać za zadowalającą.

Studenci znają system oceny efektów kształcenia i mają zapewnioną możliwość osiągnięcia owych wymagań podczas procesu nauczania. Zdaniem studentów formy egzaminów i zaliczeń są im znane od początku roku akademickiego. Przez cały cykl studiów są informowani o systemie oceny jakim będą podlegali. Studenci potwierdzają, że informacje te są powszechnie dostępne, zarówno na stronie internetowej Uczelni, poprzez system USOS, kontakty mailowe oraz tablice informacyjne.

Studenci na spotkaniu bardzo pozytywnie ocenili przepływ informacji między nimi, a Uczelnią. Chwalą szybkość i kompletność informacji im przekazywanych. Dostęp do informacji dotyczących oceny efektów kształcenia dla studentów studiujących w trybie niestacjonarnym, dojeżdżających do Łodzi na studia jest bezproblemowy, właśnie dzięki tak wielu formom przekazu.

4).

Przy Wydziale działa Rada Biznesu. Powołany został wydziałowy sekretarz Rady Biznesu, który organizuje spotkania Rady, a także cykl wykładów przedstawicieli pracodawców skupionych w Radzie Biznesu dla studentów. Tematyka wykładów dotyczy aktualnych problemów ekonomicznych zarówno na szczeblu mikro, jak też szerszego ujęcia

prezentowanych zagadnień. W roku akademickim 2011/2012 odbyło się już sześć takich wykładów, a planowane są trzy kolejne. Wykłady prowadzili m.in. przedstawiciele takich firm jak Comarch, PKN Orlen, mBank i innych. Ważnym wydarzeniem inicjowanym przez Radę Biznesu Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ był zorganizowany 27 października 2010 r. cykl wykładów i warsztatów prowadzonych przez firmę Philips, pod nazwą Philips Day. Studenci kierunku *logistyka*, mieli okazję poznać pracę centrów zakupowych, co jest dla nich szczególnie przydatne z praktycznego punktu widzenia. Działania na rzecz kontaktu z pracodawcami podejmują też koła naukowe. Dwukrotnie organizowana była impreza pod nazwą „Dzień Logistyki i Innowacji”, w której uczestniczyli przedstawiciele takich firm jak: Dachser, Raben, PKP, czy DSV Road.

Na Uniwersytecie Łódzkim aktywnie działa Akademickie Biuro Karier Zawodowych, którego działalność wspiera kierunek *logistyka* w zakresie kojarzenia ofert praktyk zawodowych, prezentacji pracodawców ramach Uniwersyteckich Targów Pracy, a także śledzenia losów absolwentów. W tym ostatnim zakresie zbierane są zgody absolwentów na wypełnianie ankiet dotyczących kariery po ukończeniu studiów. Kwestionariusz ankiety zawiera wiele obszernych pytań, która pozwoli na szczegółową analizę losów absolwentów ocenianego kierunku. Badanie pilotażowe losów absolwentów Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego zostanie przeprowadzone w maju 2012 r. a następnie przeprowadzone zostanie badanie właściwe.

Z uwagi na fakt, iż wizytowany kierunek jest prowadzony na Uczelni od 4 lat nie było możliwości przeprowadzenia badania losów jego absolwentów. W ubiegłym roku ukończyło go 65 absolwentów, z których ~~eżego~~ większość rozpoczęła studia na poziomie II stopniu.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - w pełni.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1. Zakładane efekty kształcenia ujęte przy opisie sylwetki absolwenta dotyczące: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są zgodne ze standardami kształcenia określonymi dla kierunku *logistyka*. Ponadto efekty kształcenia określone dla poszczególnych przedmiotów tworzących program studiów kierunku *logistyka* uwzględniają w pełni efekty kształcenia określone w standardach kształcenia. Stan prac nad opracowaniem efektów kształcenia zgodnie z wymogami KRK jest zaawansowany.

2. Efekty kształcenia zostały uszczegółowione na poziomie przedmiotów tworzących program studiów oraz praktyk zawodowych. Są sformułowane w sposób zwięzły i zrozumiały z zachowaniem podziału na efekty dotyczące: wiedzy, umiejętności i kompetencji. Wydział ma opracowany wzór sylabusów, który zawiera informacje dotyczące sposobu weryfikacji każdego z efektów przedmiotowych.

3. Wydział na kierunku *logistyka* weryfikuje efekty na poszczególnych etapach procesu kształcenia. Przegląd prac zaliczeniowych, egzaminacyjnych i przejściowych pozwala stwierdzić, że weryfikowane są etapowe i końcowe osiągnięcia studenta. Również proces dyplomowania, biorąc pod uwagę tematykę i poziom prac, zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz obsadę seminarium, pozwala na weryfikację założonych efektów kształcenia. System oceny osiągnięć studenta określa Regulamin Studiów oraz wymagania określone przez osoby prowadzące zajęcia.

4. Procedury przyjęte dla badania losów absolwentów należy uznać za zadowalające. Przewiduje się badanie losów absolwentów po 6-12 miesiącach oraz 3 i 5 latach od ukończenia studiów. Uczelniane Biuro Karier aktywnie uczestniczy w organizacji badań. W proces dostosowania programu kształcenia do potrzeb rynku pracy włączeni są także interesariusze zewnętrzni w postaci powołanej przy Wydziale Rady Biznesu. Z uwagi na to, iż wizytowany kierunek jest prowadzony na Uczelni od 4 lat nie było możliwości przeprowadzenia badania losów jego absolwentów. W ubiegłym roku ukończyło go 65 absolwentów, z których ~~całą~~ większość rozpoczęła studia na poziomie II stopniu.

3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

1).

Na I stopniu na kierunku *logistyka* program nauczania realizowany jest w ciągu 6 semestrów w wymiarze 2010 godzin dla studiów stacjonarnych oraz 1204 godzin dla studiów niestacjonarnych co w pełni odpowiada wymogom określonym w standardach kształcenia. Układ przedmiotów jest zdeterminowany koniecznością zachowania ich sekwencji, co w szczególności dotyczy przedmiotów ilościowych, ale też pewnych zagadnień podstawowych (ekonomia, zarządzanie), znajomość których jest niezbędna do prowadzenia rozważań szczegółowych. Drugą przesłanką uwzględnioną przy konstruowaniu programu było staranie o względnie równomierne rozłożenie obciążeń studentów w trakcie całego kursu. Na I roku realizowane są przedmioty kształcenia ogólnego, a także przedmioty podstawowe, np. matematyka, etyka zawodowa i zarządzanie. Na studiach niestacjonarnych układ przedmiotów nieznacznie się różni, jednak zgodnie z obowiązującymi przepisami przedmioty zaliczone do standardów kształcenia realizowane są zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym w wymiarze co najmniej równym określonymu minimum. Ze względu na mniejszą całkowitą liczbę godzin na studiach niestacjonarnych redukcji ulegają godziny odnoszące do przedmiotów niezaliczonych do standardów, co skutkuje odmiennymi nieco relacjami między objętością?? przedmiotów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. W semestrze drugim studenci rozpoczynają zajęcia z języków obcych, a wymiar godzinowy przedmiotu trwającego na studiach stacjonarnych przez trzy kolejne semestry, po 60 godzin w każdym, znacząco wykracza poza wymagane minimum określone w standardach. Na drugim roku dominują już przedmioty kierunkowe, a od semestru czwartego realizowany jest moduł specjalnościowy, którego program obejmuje trzy kolejne semestry (360 godzin na studiach stacjonarnych, 210 godzin na niestacjonarnych). Dla studentów stacjonarnych kierunku *logistyka* oferowane są trzy moduły: Informatyczne wspomaganie decyzji logistycznych, *logistyka* w zarządzaniu przedsiębiorstwem i Eurologistyka. W przypadku studiów niestacjonarnych tylko dwa pierwsze moduły znajdują się w ofercie, co jest związane ze znacznie mniejszą liczbą studentów niestacjonarnych. W trzecim roku studiów kontynuowane są przedmioty specjalnościowe, wykłady do wyboru w języku obcym i inne zajęcia do wyboru, a także pojawia się seminarium licencjackie. Odrębnie rozpatrywać należy specjalność Innowacyjne technologie materiałowe, którą kandydaci na studia wybierają od pierwszego roku, gdyż układ przedmiotów specjalnościowych tego wymaga. Jej szczególny charakter, jak podkreślono wcześniej, wynika z faktu, iż część zajęć studenci realizują w pracowniach i laboratoriach Politechniki Łódzkiej. Treści kształcenia oferowane w ramach przedmiotów podstawowych, kierunkowych oraz kształcenia ogólnego są w pełni zgodne ze standardami kształcenia.

Studia na drugim stopniu na kierunku *logistyka*, kończące się uzyskaniem tytułu magistra trwają dwa lata, prowadzone są na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ w

trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, a pierwsza rekrutacja odbyła się w 2011 r. Program uwzględnia wszystkie przedmioty wymagane przez standardy kształcenia z zachowaniem wymaganej liczby godzin i punktów ECTS. W celu umożliwienia studentowi kształtowania własnej ścieżki rozwoju w programie zawarto moduły specjalizacyjne, realizowane w semestrze drugim i trzecim na studiach stacjonarnych, a w trzech semestrach (drugi, trzeci i czwarty) na studiach niestacjonarnych. Propozycja ta dotyczy trzech modułów: Funkcjonowanie sektora TSL, Inwestowanie w rozwój logistyki oraz Zarządzanie przedsiębiorstwem logistycznym. W semestrze trzecim rozpoczyna się seminarium magisterskie, a studenci studiów stacjonarnych realizują zajęcia do wyboru w języku obcym. Tematyka tych zajęć jest bardzo różnorodna i obejmuje szerokie spektrum zagadnień o tematyce ekonomicznej. Przedmioty ujęte w standardach kształcenia są w tej samej ogólnej liczbie godzin proponowane na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Można wskazać na drobne różnice występujące w programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych jak na przykład: niektóre spośród przedmiotów realizowanych na studiach stacjonarnych nie mieszczą się w ofercie dla studiów niestacjonarnych. Na I stopniu są to następujące przedmioty: wykłady w języku obcym do wyboru, *logistyka, a rozwój przestrzenny* (Zespół oceniający zwrócił uwagę na niefortunną nazwę tego przedmiotu), *Metody analizy i prognozowania rynku*, *Symulacja i prognozowanie w przedsiębiorstwie*, *Praktyka optymalizacji w arkuszu kalkulacyjnym*. Na II stopniu różnice dotyczą następujących przedmiotów: *Zarządzanie wartością przedsiębiorstwa*, *Źródła finansowania przedsiębiorstwa*, *Podstawy funkcjonowania rynku kapitałowego* oraz wykładów do wyboru w języku obcym. Można wskazać dążenie do ujednoczenia w/w programów, jednak wymienione różnice te nie mają istotnego wpływu dla realizacji sylwetki absolwenta kierunku *logistyka*.

Program studiów I i II stopnia na kierunku *logistyka* w pełni odpowiada standardom kształcenia właściwym dla studiów I i II stopnia, ustalonym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i to zarówno ze względu na liczbę godzin jak i treści kształcenia. Treści kształcenia zawarte w standardach zostały podzielone na kilka przedmiotów, jak np. na studiach I stopnia zagadnienia związane z finansami i rachunkowością realizowane są w ramach: *podstaw finansów* (sem. II), *finansów przedsiębiorstw i podstaw rachunkowości* (sem. III), a także *rachunkowości zarządczej i controllingu* (sem. IV).

Wydział rozpoczął przekształcanie programu studiów na kierunku *logistyka* dostosowując go do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji.

Studia licencjackie trwają 6 semestrów, zaś studia magisterskie 4 semestry. Dobór treści kształcenia jest zindywidualizowany dla każdego modułu, dając wyraźną specyfikę oferowanych specjalności zarówno na studiach I jak i na II stopnia. Na kierunku *logistyka* nie są prowadzone żadne zajęcia z wykorzystaniem e-learningu.

Studenci na spotkaniu z zespołem oceniającym (byli to studenci studiów niestacjonarnych) w swoich opiniach chwalili odpowiedni dobór treści kształcenia, formy zajęć do efektów kształcenia jakie mają osiągnąć w ramach każdego przedmiotu. Ich zdaniem efekty te są osiągnięte. Pojawiały się jednak w ich opiniach również, w przypadku kilku przedmiotów, zarzuty odnośnie doboru metody kształcenia. Ich zdaniem za mało jest zajęć i przedmiotów praktycznych. Zbyt dużo ich zdaniem jest wiedzy teoretycznej. Wskazywali, że często w ramach jednego przedmiotu konwersatoria są powieleniem wykładu, a ich zdaniem można by było je przeprowadzić w formie bardziej praktycznej niż teoretycznej.

Na podstawie analizy sylabusów można uznać, że nakład pracy i czas niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia odpowiadający poszczególnym punktom ECTS został określony prawidłowo. Jednak studenci zgłosili pewne zastrzeżenia w tym zakresie.

Z opinii studentów wynika, że studia na kierunku *logistyka* wymagają od nich dużego nakładu pracy i czasu. Zdążają się przedmioty, dla których czas poświęcany przez studentów jest nieadekwatny i wielokrotnie przewyższa czas przewidziany na ten przedmiot w programie studiów i odpowiadające mu punkty ECTS. Wynika to najczęściej z wysokiego stopnia trudności przekazywanego im materiału. Studenci chcieliby zwiększyć liczbę godzin takich przedmiotów, kosztem wyeliminowania przedmiotów, które są nauczane przez 15 godzin w ciągu semestru.

Zasady przyznawania punktów ECTS na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ od roku akademickiego 2011/2012 zostały sformułowane jako uszczegółowienie Zarządzenia nr 25 Rektora UŁ z dnia 18.01.2010 r. Przyjmuje się w nich, że punkty ECTS przypisane do poszczególnych przedmiotów odpowiadać powinny nakładowi pracy studenta podejmowanej na terenie Uczelni i poza nią w celu osiągnięcia określonych dla danego przedmiotu efektów kształcenia. W ramach przyjętych zasad ustalono pewne parametry, które stanowią ograniczenie dowolności przypisywania punktów w określonych przypadkach. W szczególności 1 pkt ECTS jest równoważny 25-30 godzin pracy studenta. (Powinno być 25-30). W przepisie przed przedziałem 25-30 jest wyraz średnio, co w opinii MNiSzW oznacza, że może być mniej niż 25 i więcej niż 30 godz za 1 pkt ECTS.... Przewidziana w planach studiów dla kierunku *logistyka* liczba punktów ECTS wymagana do ukończenia studiów wynosi na studiach I stopnia 192 pkt ECTS na studiach stacjonarnych i 180 pkt. ECTS na studiach niestacjonarnych. Wyjątkiem jest tutaj specjalność na studiach stacjonarnych Innowacyjne technologie materiałowe, realizowana we współpracy z Politechniką Łódzką, na której student realizuje o 22 punkty ECTS więcej niż na pozostałych specjalnościach. Specjalność ta wymaga osiągnięcia 214 ECTS, pozwala jednak na uzyskanie dodatkowych efektów kształcenia. Rozłożenie punktów ECTS pomiędzy semestrami nie jest równomierne, w szczególności w semestrze drugim studenci na studiach stacjonarnych realizują 34 punkty ECTS, zaś w semestrze 6 aż 36 punktów ECTS. Na studiach stacjonarnych II stopnia student realizuje 121 punktów ECTS, zaś na studiach niestacjonarnych łączna liczba punktów wynosi 124. Najwięcej punktów ECTS, bo aż 35 przypisanych zostało w semestrze czwartym. Z rozmowy z władzami Wydziału wynikało, że rozpoczęte zostały prace zmierzające do bardziej równomiernego rozłożenia nakładu pracy w czasie, a co za tym idzie również punktów ECTS.

Studenci wykorzystują system ECTS przy zaliczaniu semestru, w przypadku gdy w trakcie studiów za granicą zdobywają punkty na innych uczelniach. W przypadku niezgodności w zakresie punktów ECTS, w szczególności gdy liczba zdobytych punktów ECTS jest zbyt mała student ma możliwość uzupełnienia tych punktów na Wydziale po powrocie z zagranicy.

Studenci kierunku *logistyka* mogą uczestniczyć w programach międzynarodowych i międzykrajowych na ogólnych zasadach. Dotychczas z możliwości wyjazdu w ramach programu LLP Erasmus skorzystały 3 osoby. Z programu MOST nie skorzystał żaden student. W tym roku akademickim przeprowadzono kolejny nabór do programu LLP Erasmus, który cieszył się już większą popularnością. Aktualnie Wydział Ekonomiczno – Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego, jak wynika z raportu samooceny, współpracuje z 55 ośrodkami akademickimi w ramach programu Jakiego?. Studenci uczestniczący w spotkaniu z racji trybu w jakim studiują nie są zainteresowani wyjazdami w ramach programu LLP

Erasmus czy MOST. Czy to oznacza, że na spotkaniu byli tylko studenci studiów niestacjonarnych?

Sekwencja przedmiotów i modułów w planie i programie studiów jest prawidłowa. System kształcenia na kierunku *logistyka* odpowiada koncepcji od ogółu do szczegółu, wyposażając studentów w coraz bardziej specjalistyczną wiedzę i umiejętności. Podział treści między modułami pozwala na jednoznaczną identyfikację proponowanej specjalności, zarówno na studiach I jak i na II stopnia.

Zdaniem studentów ogólna kolejność następowania po sobie przedmiotów jest prawidłowa i w ich rozumowaniu logiczna. Nie mają większych zastrzeżeń do sekwencji przedmiotów w ramach programu studiów. Tylko nieliczni zwracali uwagę na powtarzanie się treści kształcenia w ramach niektórych przedmiotów. ??

Kwestie związane z organizacją i zaliczeniem praktyki precyzuje *Regulamin studenckich praktyk zawodowych dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia*. Praktyka odbywa się po 4 semestrze studiów I stopnia. Praktyka może być realizowana przez studenta w podmiocie gospodarczym, instytucji o charakterze publicznym lub społecznym oraz akademickim w kraju, pod warunkiem, że profil praktyki jest zgodny z profilem kierunku studiów i zajęcia te nie są objęte planem studiów i nie ma charakteru ćwiczeń obowiązkowych w ramach tego planu. Opiekun kierunkowy zawodowych praktyk studenckich może zaliczyć jako praktykę: pracę zawodową potwierdzoną dokumentem, fakt prowadzenia własnej działalności gospodarczej lub też udokumentowaną pracę za granicą, o profilu zgodnym z kierunkiem studiów. Zaliczenie praktyk wpisywane jest do indeksu, kart zaliczeń i systemu USOS. W uzasadnionych przypadkach student może zostać zwolniony z obowiązku odbywania praktyk zawodowych. Studenci realizowali praktyki w następujących firmach: DB Schenker, FlextronicsLogistics, Centerweb, Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego, Raben Polska, Spedcont Spedycja Polska, Ministerstwo Infrastruktury i wielu innych. Wszystkie firmy i instytucje dają szanse nabycia praktycznych umiejętności z zakresu logistyki.

Organizacja procesu studiów nie budzi zastrzeżeń. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku. Zajęcia na studiach niestacjonarnych są planowane na soboty i niedziele w godzinach od 7.30 do 20.00. Zajęć odbywających się w najpóźniejszych godzinach wieczornych nie ma zbyt wiele. Zajęcia odbywają się w siedzibie Uczelni, tj. na terenie kampusu Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego.

Studenci wizytowanego kierunku odbywają praktyki w wybranych przez siebie zakładach pracy. W przypadku studentów obecnych na spotkaniu były to w większości praktyki odbywane w ich miejscu zatrudnienia. Tylko kilku studentów skorzystało z pomocy uczelni w tym względzie i wybrali praktyki w jednej z firm, z którą Uczelnia ma podpisaną umowę.

Studenci odbywają praktyki w miejscu przez siebie wybranym, potwierdzeniem ich odbycia jest formularz, wypełniony przez studenta i poświadczony w miejscu, w którym odbywały się praktyki. Ten formularz jest podstawą zliczenia, które wpisuje opiekun praktyk. Do jego zadań należy również ocena prawidłowości odbytych praktyk, także pod kątem ich zgodności założonymi efektami kształcenia.

Rozwiązania w zakresie indywidualizacji kształcenia przewidują: indywidualny plan studiów i program kształcenia (IPS) oraz indywidualną organizację studiów (IOS). Pierwsza z form jest adresowana do szczególnie uzdolnionych i wyróżniających się studentów, którzy

osiągnęli średnią ocen z dotychczasowego toku studiów nie mniejszą niż 4,00. Celem IPS jest wzbogacenie wiedzy studenta w ramach studiowanego kierunku lub kierunków pokrewnych oraz umożliwienie mu uczestniczenia w badaniach naukowych prowadzonych na UŁ. IPS może oznaczać: zamianę niektórych przedmiotów na inne (uwzględniając jednak wymagania wynikające z programów kształcenia), indywidualny harmonogram studiów określający semestry, w których obowiązują poszczególne zaliczenia, egzaminy i praktyki zawodowe, skrócenie okresu studiów. Przyznanie IOS ma ułatwić realizację programu studentowi, który z pewnych względów nie może uczestniczyć w regularnych zajęciach. Jeśli IOS dotyczy osób niepełnosprawnych o orzeczonym znacznym stopniu niepełnosprawności, prawo to może być przyznane na cały okres studiów. Student uczestniczący w pracach badawczych prowadzonych na UŁ może na ich podstawie uzyskać zaliczenie niektórych zajęć z przedmiotu, z którym tematycznie związana jest dana praca. Decyzje w tej sprawie podejmuje dziekan na podstawie opinii prowadzącego dany przedmiot oraz kierownika prac badawczych, w których uczestniczył student (por. *Regulamin studiów na UŁ*).

W opinii studentów dla umożliwienia indywidualizacji kształcenia, system ten jest wystarczający. Wielu studentów wypowiadało się jednak by była większa możliwość obieralności przedmiotów, co pozwoliłoby na realizację zainteresowań zawodowych studentów. Koślawka i niepoprawna polszczyzna. „Zdaniem wielu studentów liczba przedmiotów do wyboru powinna być większa, co pozwoliłoby na uwzględnienie w procesie kształcenia zainteresowań zawodowych studentów.”?

2)

Oceniając zakładane efekty kształcenia oraz treści poszczególnych przedmiotów można stwierdzić, iż stanowią one spójną całość. Formy i metody dydaktyczne są zróżnicowane, tak aby zapewnić realizację poszczególnych celów oraz efektów kształcenia.

Ocena końcowa 3kryterium ogólnego – 5 w pełni 22

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Program studiów zarówno na poziomie licencjackim jak i magisterskim w pełni umożliwia realizację ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia. Dotyczy to zarówno studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Organizacja kształcenia uwzględnia indywidualne potrzeby studentów wybitnie zdolnych i niepełnosprawnych.

Należy zwrócić uwagę na nierównomierność rozkładu punktów ECTS, zarówno w semestrach jak i między specjalnościami oraz trybami studiów.

2) Oceniając zakładane efekty kształcenia oraz treści poszczególnych przedmiotów można stwierdzić, iż stanowią one spójną całość. Formy i metody dydaktyczne są zróżnicowane, tak aby zapewnić realizację poszczególnych celów.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

1).

Na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym prowadzącym oceniany kierunek pracuje 396 nauczycieli akademickich, w tym 38 profesorów, 53 doktorów habilitowanych, 216 doktorów i 89 magistrów. W strukturze zatrudnienia przeważają pracownicy ze stopniem naukowym doktora (53%), blisko 27% udział mają profesorowie i doktorzy habilitowani. Dla 93% pracowników Uniwersytet Łódzki stanowi podstawowe miejsce pracy.

Można zatem wnioskować, że na potrzeby ocenianego kierunku Wydział zapewnia odpowiednią liczbę wysokokwalifikowanej i doświadczonej kadry.

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzi 113 nauczycieli akademickich Wydziału, w tym 4 profesorów, 10 doktorów habilitowanych, 68 doktorów i 31 magistrów. Ponadto, zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzi 25 pracowników UŁ spoza Wydziału, w tym 1 doktor habilitowany nauk ekonomicznych, 3 doktorów nauk prawnych oraz 21 magistrów-lektorów różnych języków. Na specjalności *Innowacyjne technologie materiałowe* zajęcia prowadzą także pracownicy Politechniki Łódzkiej – 3 profesorów, 2 doktorów habilitowanych, 27 doktorów i 9 magistrów nauk technicznych.

Kadra prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku reprezentuje głównie obszar nauk społecznych, a w szczególności nauki ekonomiczne – w tym dyscypliny: ekonomię i nauki o zarządzaniu. Wśród 113 pracowników Wydziału prowadzących zajęcia na kierunku *logistyka* - 84 posiadają tytuły i stopnie naukowe w dziedzinie nauk ekonomicznych, co najlepiej odpowiada potrzebom dydaktycznym kierunku. W programie studiów na tym kierunku przeważają przedmioty w znacznym stopniu związane z ekonomią i zarządzaniem zorientowane również na problematykę logistyczną. Można zatem wnosić, że kadra dobrze spełnia wymagania wynikające z programu nauczania na studiach I i II stopnia. Zasoby kadrowe kierunku uzupełniają i wzbogacają pracownicy reprezentujący takie dyscypliny jak: prawo (3 osoby), socjologia (4 osoby), informatyka (2 osoby). Pojedyncze osoby reprezentują fizykę, biologię medyczną, elektronikę. Zatem struktura kwalifikacji naukowych kadry akademickiej oraz liczba nauczycieli akademickich pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicy.

2).

Wykaz pracowników naukowych wskazanych przez Wydział do minimum kadrowego ocenianego kierunku obejmuje:

- 2 profesorów doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych,
- 3 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych,
- 1 doktora habilitowanego nauk społecznych,
- 15 doktorów nauk ekonomicznych,
- 2 doktorów nauk społecznych.

Przegląd dorobku naukowego wskazanych do minimum pracowników pozwolił wyodrębnić publikacje bezpośrednio związane z ocenianym kierunkiem poświęcone systemom logistycznym w skali makro i mikro, metodom optymalizacji decyzji logistycznych, miejscu logistyki w strategii zarządzania przedsiębiorstwem oraz publikacje mieszczące się w dziedzinie nauk ekonomicznych i obszarze nauk społecznych.

W ocenie dorobku naukowego wskazanych do minimum pracowników dodatkowo uwzględniono fakt, iż *logistyka* nie jest dyscypliną, w której nadaje się stopnie i tytuły naukowe, oraz że oceniany kierunek jest prowadzony od 3 lat. W badaniach naukowych Wydziału nurty badań logistycznych w ostatnich latach zajmują ważną pozycję i rozwijają się, co znajduje wyraz w reorientacji zainteresowań naukowych pracowników i ich publikacjach z lat 2010 i 2011.

Przegląd publikacji wskazanych do minimum pracowników pozwolił stwierdzić, że 2 profesorów doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych i 3 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych posiada dorobek w zakresie ocenianego kierunku, 1 doktor habilitowany nauk społecznych posiada dorobek w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem *logistyka*; 10 doktorów nauk ekonomicznych posiada dorobek w zakresie logistyki, 5 doktorów nauk

ekonomicznych oraz 2 doktorów nauk społecznych posiada dorobek naukowy w dziedzinie nauki związanej z ocenianym kierunkiem.

Wydział w pełni realizuje wymagania minimum kadrowego dla prowadzenia studiów I i II stopnia na kierunku *logistyka*.

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *logistyka*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożyli nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *logistyka* w Uniwersytecie Łódzkim na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym. Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego. Ponadto znajduje się tam również dokumentacja dotycząca prowadzonych postępowań konkursowych na odpowiednie stanowiska, związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej. Na Wydziale oświadczenia zostały podpisane w dniu 1 października 2011 r.

Wszystkie osoby wskazane do minimum kadrowego prowadzą osobiście na kierunku *logistyka*, co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 90 godzin (doktorzy).

Patrząc na minimum kadrowe również z perspektywy nadchodzącego roku akademickiego 2012/2013 można skonstatować, iż kadra akademicka tworząca minimum kadrowe posiada dorobek mieszczący się w obszarze nauk społecznych. Analiza określonych w sylabusach efektów kształcenia, a także rozmowy z władzami Wydziału pozwalają uznać iż efekty te mieszczą się w dwóch dyscyplinach: nauki o zarządzaniu oraz ekonomia. Zatem można stwierdzić iż nauczyciele akademicy tworzący minimum kadrowe poprzez swój dorobek reprezentują obszar nauk społecznych, dziedzinę nauk ekonomicznych i takie dyscypliny jak: ekonomia i nauki o zarządzaniu, w których zostały określone zakładane efekty kształcenia.

Wydział spełnia wymogi minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia.

Pięciu nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub ze stopniem naukowym doktora habilitowanego posiada dorobek z zakresu kierunku *logistyka*, zaś jedna z tej grupy nauczycieli akademickich posiada dorobek w dziedzinie związanej z tym kierunkiem studiów. W grupie doktorów - dziesięć osób posiada dorobek w zakresie kierunku *logistyka*, a siedmiu w dziedzinie związanej z ocenianym kierunkiem.

Skład minimum kadrowego na kierunku *logistyka* prowadzonego na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym w perspektywie długookresowej jest w miarę stabilny. Jednakże zwraca się uwagę na fakt, iż z 6 samodzielnych nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego 2 osoby są zatrudnione na czas określony (jedna do 30.09.2012, druga zaś do 30.09.2013 r., a zatem minimum kadrowe w tej grupie nauczycieli akademickich może być zagrożone.

Uwaga: bardzo brakuje jednoznacznego wskazania, czy osoby stanowiące minimum dla studiów II stopnia są zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscem pracy.

W roku akademickim 2011/2012 na kierunku *logistyka* studiuje 876 studentów, co przy liczbie 23 nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe oznacza, że na jednego nauczyciela przypada 38 studentów (wobec granicznego limitu 180). Relacja ta jest bardzo korzystna dla procesu dydaktycznego.

Obsada zajęć na ogół uwzględnia zgodność dorobku naukowego z zakresem merytorycznym prowadzonego przedmiotu.

Wizytacja sześciu zajęć pozwala uznać, iż prowadzone były właściwie, z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego. Ćwiczenia aktywizowały studentów. Frekwencja była na ogół zadawalająca.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

3).

Z danych prezentujących rozwój kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału wynika, że w ostatnich 5 latach proces rozwoju kadry był dość intensywny. Liczba doktorów zwiększyła się o 106 osób, z których 15 prowadzi zajęcia na ocenianym kierunku. Wydział wzbogacił się też o 23 samodzielnych pracowników naukowych czy naukowo-dydaktycznych (to odrębne grupy pracowników), z czego 3 doktorów habilitowanych prowadzi zajęcia na kierunku *logistyka*.

Politykę kadrową Wydziału, a tym samym ocenianego kierunku, prowadzi Rektor, Dziekan, Rada Wydziału, kierownicy katedr. Rektor decyduje o nowych etatach przyznawanych poszczególnym katedrom, ich obsada przebiega według procedury konkursowej. Potencjalni kandydaci to głównie najlepsi studenci, doktoranci, kandydaci posiadający odpowiednie stopnie i tytuły naukowe.

Warunki zatrudnienia na stanowiskach profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego, adiunkta, asystenta, wykładowcy, starszego wykładowcy, lektora, tryb ogłoszenia i rozstrzygania konkursów przez Wydziałową Komisję Konkursową regulują przepisy rozdziału VI Statutu UŁ.

Wszyscy nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie w zakresie należytego wykonywania obowiązków oraz przestrzegania prawa autorskiego. Ocenę prowadzi Wydziałowa Komisja Oceniająca powołana przez Radę Wydziału, nie rzadziej niż raz na dwa lata. Podstawę oceny stanowią ankiety, w których wycenie punktowej podlegają:

- 1) osiągnięcia naukowo-badawcze (publikacje w czasopismach, monografie naukowe, uzyskane stopnie i tytuły naukowe, realizowane projekty badawcze, patenty, czynne uczestnictwo w konferencjach naukowych).
- 2) osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze (autorstwo podręczników, promotorstwo prac licencjackich i magisterskich, liczba i rodzaj zajęć dydaktycznych, procent realizacji pensum, nagrody za działalność dydaktyczną, ocena jakości zajęć dokonana przez studentów i doktorantów).
- 3) osiągnięcia organizacyjne (praca w komisjach, udział w kolegiach redakcyjnych, organizacja konferencji, imprez popularno-naukowych, pełnione funkcje organizacyjne, nagrody).
- 4) kształcenie kadr naukowych (promotorstwo prac doktorskich, opieka nad doktorantami, recenzje prac doktorskich, habilitacyjnych, w przewodach do tytułu naukowego profesora, pełnienie funkcji przewodniczącego komisji w powyższych przewodach).

Wyniki ocen są uwzględniane przy awansach stanowiskowych i płacowych, przyznawaniu nagród i wyróżnień oraz rozwiązywaniu stosunku pracy.

System wspierania rozwoju kadry naukowej obejmuje:

- płatne roczne urlopy naukowe,
- płatne urlopy 3-miesięczne dla nauczycieli przygotowujących prace doktorskie,
- bezpłatne urlopy naukowe,
- obniżkę wymiaru zajęć dydaktycznych w przypadku realizowania międzynarodowych projektów badawczych,
- przyznawanie nagród i honorowych wyróżnień za osiągnięcia w pracy naukowej,
- wypłacanie jednorazowego dodatku w wysokości 4 tys. zł za wszczęcie postępowania na tytuł profesora,
- priorytetowe traktowanie grantów na badania własne (publikacje profesorskie),
- popularyzowanie grantów doktorskich,
- rozwijanie współpracy międzynarodowej,
- organizowanie konferencji,
- publikację prac w wydawnictwach Uniwersytetu.

Na podstawie raportu samooceny oraz rozmów przeprowadzonych z kadrami i władzami Wydziału można stwierdzić, iż Wydział współpracuje z 55 ośrodkami akademickimi w ramach programu Erasmus, co tworzy dobre warunki dla kadry w zakresie wymiany doświadczeń dydaktycznych. W programie Erasmus uczestniczyło w ostatnich trzech latach około 50 nauczycieli w tym prowadzących zajęcia na kierunku *logistyka*. Pracownicy ponadto biorą udział w międzynarodowych projektach badawczych i konferencjach międzynarodowych

Na spotkanie z Zespołem Oceniającym przyszła kadra prowadząca zajęcia na kierunku *logistyka*. Przewodnicząca Zespołu przedstawiła cele i zadania wizytacji oraz kryteria oceny programowej. Zaproponowała następujące tematy do dyskusji: perspektywy rozwoju kierunku *logistyka*, poziom satysfakcji z pracy ze studentami, w tym stopień przygotowania studentów do podejmowania studiów II stopnia oraz możliwości Wydziału w kreowaniu ścieżek programowych kształcenia po wprowadzeniu Krajowych Ram Kwalifikacji.

W dyskusji nauczyciele podkreślali przede wszystkim genezę powstania kierunku *logistyka*. Kierunek zdaniem kadry powstał z naturalnego środowiska naukowego Wydziału, które zajmowało się problemami gospodarki elektronicznej oraz zagadnieniami optymalizacji procesów ekonomicznych w tym decyzyjnych. Kadra uważa, iż *logistyka* jest kierunkiem o dobrych perspektywach rozwojowych z uwagi na potrzeby rynku pracy z jednej strony, a z drugiej ze względu na rozwój technologii informatycznych, który będzie wymuszał specjalistów z zakresu logistyki. Zauważono, iż studenci spoza Uniwersytetu Łódzkiego, którzy ukończyli studia I stopnia na innych kierunkach studiów aniżeli *logistyka* (około 50%) mieli braki w zakresie przygotowania z tzw. przedmiotów ilościowych w tym zastosowania informatyki i matematyki. Wydział zorganizował zajęcia wyrównawcze, które prowadziła studentka dobrze przygotowana do tych zajęć. Dziekan zauważył zdolności dydaktyczne studentki i jej wiedzę i widzi dla niej miejsce na Uniwersytecie, a także nagroził jej pracę nagrodą pieniężną. Jest to dobry przykład wyłaniania dobrych studentów. Wskazywano na konieczność zorganizowania specjalistycznych pracowni logistycznych wyposażonych w aparaturę do identyfikacji produktu (kodów kreskowych), a także programów komputerowych.

Generalnie kadra nie widzi istotnych zagrożeń dla kierunku *logistyka*, nawet przy tendencji spadku liczby studentów z powodów demograficznych.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Liczba pracowników i ich struktura kwalifikacyjna zapewnia prawidłową realizację procesu dydaktycznego, w tym osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji programu kształcenia dla kierunku *logistyka*. Podstawowymi kryteriami przydziału przedmiotów są kwalifikacje pracowników oraz zgodność zakresu merytorycznego prowadzonych przedmiotów z obszarami zainteresowań badawczych i naukowych nauczycieli akademickich. Liczba pracowników do realizacji procesu dydaktycznego jest wystarczająca, większość prowadzi 2-3 przedmioty, przekroczenia obowiązującego pensum nie są wysokie (ok. 30%).

2) Formalne i merytoryczne wymagania dotyczące minimum kadrowego dla ocenianego kierunku na poziomie studiów I i II stopnia są w pełni zrealizowane. Minimum tworzy 6 profesorów i doktorów habilitowanych (5 z zakresu kierunku *logistyka*, 1 z dziedziny) oraz 17 doktorów (10 z zakresu, 5 z dziedziny), których dorobek naukowy mieści się w zakresie kierunku *logistyka* i dziedzinie nauki związanej z tym kierunkiem studiów. Kwalifikacje naukowe kadry dydaktycznej, w tym minimum kadrowego, odpowiadają potrzebom kierunku *logistyka* w zakresie założonych efektów kształcenia.

3) Polityka kadrowa sprzyja podnoszeniu kwalifikacji naukowych i dydaktycznych. Na Wydziale funkcjonuje system oceny osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych pracowników oraz system motywacyjny zachęcający i promujący rozwój kadry Wydziału i kierunku. Kadra akademicka ma możliwość rozwoju naukowego poprzez wyjazdy zagraniczne do znaczących ośrodków akademickich Europy i świata.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Baza dydaktyczna Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, w której prowadzone są zajęcia dla studentów ocenianego kierunku, mieści się w 8 budynkach zlokalizowanych przy ul. Rewolucji 1905.

W jej skład wchodzi 3 duże aule mieszczące 300-400 osób, 9 sal wykładowych o liczbie miejsc 98-216, 11 sal wykładowych liczących 50-97 miejsc, 36 sal ćwiczeniowych mieszczących 16-30 osób oraz 20 pracowni komputerowych, w których zainstalowanych jest 350 komputerów.

Sale dydaktyczne są estetyczne, czyste, wyposażone w odpowiednie meble. 57 sal dydaktycznych posiada zamontowane projektory multimedialne, komputery, rzutniki i mikrofony. W pozostałych znajdują się tablice suchościeralne i zwykłe.

Na Wydziale zainstalowano 10 kiosków internetowych. W dwóch budynkach studenci mogą też korzystać z dostępu do bezprzewodowego Internetu.

Infrastruktura Wydziału dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez zainstalowanie 2 dźwigów zewnętrznych, 11 wind, podjazdów, 4 sanitariatów, 3 pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych, 4 oznakowanych miejsc parkingowych.

Warto zaznaczyć, że studenci specjalności Innowacyjne technologie materiałowe część zajęć realizują na Wydziale Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów Politechniki Łódzkiej dysponującym 7 pracownikami i 4 laboratoriami wyposażonymi w sprzęt umożliwiający prowadzenie badań i eksperymentów z zakresu całego procesu logistycznego – zaopatrzenia, konfekcjonowania, dystrybucji – odzieży lekkiej i ciężkiej.

Studenci i pracownicy kierunku *logistyka* mogą korzystać z bogatych zbiorów Biblioteki Wydziału Ekonomiczno-socjologicznego oraz Biblioteki Uniwersyteckiej.

Biblioteka Wydziału mieści się w nowym budynku. W czytelni z 35 miejscami znajdują się podstawowe podręczniki i monografie w tzw. wolnym odstępie ułożone w 35 działach oraz czasopisma archiwalne i bieżące. Czytelnia jest czynna w poniedziałki-środy od 9.00 do 16.00, czwartki, piątki od 9.00 do 19.00, soboty: 9.00-16.00.

Księgozbiór Biblioteki składa się z 75 133 woluminów książek i 18 859 woluminów czasopism. W zbiorze tym znajdują się wszystkie ważne pozycje z zakresu ekonomii, ekonomiki przedsiębiorstw, zarządzania, logistyki z wyodrębnionym działem Transportu i łączności. Biblioteka prenumeruje 258 tytułów czasopism, w tym 53 zagraniczne. Wśród nich znajdują się czasopisma poświęcone logistyce tj.: „Eurologistics”, „Gospodarka materiałowa i logistyka”, „Logistyka”, „Logistyka a jakość”, „Logistyka w Polsce”, „Transport drogowy w Polsce”, „Transport miejski i regionalny”, „Problemy ekonomiczne transportu”, „Polska Gazeta Transportowa”, „Problemy ekologii”, „Ekonomia i Środowisko”, „Ochrona Powietrza i Problemy Odpadów”, „Problemy Jakości”.

W Bibliotece znajduje się 8 komputerów z dostępem do katalogu bibliotecznego, 12 komputerów z dostępem do baz bibliotecznych i Internetu, 4 komputery do pracy naukowej dla czytelników. Na terenie Bibliotek jest dostęp do Internetu Wi-Fi.

Studenci mają możliwość zamawiania książek drogą elektroniczną oraz samodzielnie ich zwrotu.

Oprócz zasobów tradycyjnych, zbiory Biblioteki wzbogacają zasoby sieciowe – serwisy książek, czasopisma, bazy danych. W Bibliotece Wydziału studenci mają dostęp do sieci EIFL Direct, EBSCO i SCOPUS. Ponadto, Biblioteka Uniwersytetu zapewnia dostęp do 27 różnych serwisów, 21 tysięcy czasopism i 102 tysięcy książek oraz 52 baz danych, a jej zasoby tradycyjne przekraczają 1 milion woluminów książek i 510 tys. woluminów czasopism.

W opinii studentów baza dydaktyczna Uczelni jest bardzo dobra. Liczba sal oraz wielkość pomieszczeń jest ich zdaniem odpowiednia. Zdaniem studentów wyposażenie sal jest dobre, dzięki czemu mają okazję do efektywnego zdobywania wiedzy i umiejętności praktycznych. Studenci odbywają zajęcia w jednym miejscu – jest to kompleks kilku budynków dydaktycznych połączonych ze sobą.

W budynku Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego mieści się również Biblioteka Wydziałowa. Jest ona bardzo dobrze wyposażona zdaniem studentów, a godziny otwarcia są wystarczające. Biblioteka ta zapewnia dostępność do podstawowych podręczników, specjalistycznych czasopism, czy baz danych wymaganych przez prowadzących zajęcia.

Studenci wizytowanego kierunku odbywają praktyki w firmach zlokalizowanych w obrębie Łódz, są to wiodące firmy w regionie, które mają duże zapotrzebowanie na absolwentów kierunku *logistyka*. Studenci wizytowanego kierunku, których opinii zasięgnięto, studiują w trybie niestacjonarnym w związku z tym praktyki odbywali w większości w swoim miejscu pracy.

Studenci studiujący w trybie stacjonarnym częściej korzystali z pomocy Uczelni i opiekuna praktyk. Z rozmowy ze studentami i osobami odpowiedzialnymi za praktyki na kierunku *logistyka* można stwierdzić, że studenci odbywają praktyki w miejscach związanych z tym kierunkiem, gdzie mają okazję zdobyć wiedzę praktyczną z zakresu przedsiębiorstw logistycznych lub zarządzania logistycznego..

Proces kształcenia na kierunku *logistyka* powinien być wspierany odpowiednią pracownią specjalistyczną. Baza dydaktyczna w zakresie pracowni logistycznej jest przedmiotem troski władz Wydziału. Obecnie złożony jest wniosek do NCBiR, nr konkursu 1/POKL/4.1/Innowacje/2011; tytuł projektu: Innowacyjny projekt modernizacji oferty kształcenia zawodowego w oparciu o wirtualne zakłady przemysłowe, wnioskodawcą jest Politechnika Łódzka, Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności, natomiast (Instytut Ekonomik Stosowanych i Informatyki) UŁ podpisał list intencyjny na podstawie którego UŁ będzie mógł na kierunku *logistyka* wykorzystywać bezpłatnie aplikację w procesie dydaktycznym np. w ramach zajęć Zarządzanie produkcją i usługami oraz *logistyka* produkcji. Rozmowy przeprowadzone w dziekanem Wydziału pozwalają sądzić, iż Wydział ma wsparcie finansowe od władz Uczelni przeznaczone na rozwój kierunku *logistyka*. Zespół Oceniający uważa, iż uruchomienie pracowni logistycznej jest niezbędne.

Budynek, w którym studenci wizytowanego kierunku mają większość wykładów i konwersatoriów, jest w pełni przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Osoby takie nie będą miały problemu z poruszaniem się po terenie Wydziału, wybudowane są podjazdy na schodach, na piętrach znajdują się toalety dla niepełnosprawnych, stosowanie oznaczone, w budynku zlokalizowane są także dwie windy.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego – znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Wydział spełnia wymagania odnośnie bazy dydaktycznej. Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych gwarantuje prawidłową realizację procesu dydaktycznego. Studenci mają zapewniony dostęp do komputerów i Internetu także poza zajęciami dydaktycznymi. Biblioteka Wydziału zapewnia studentom dostęp do niezbędnych książek, skryptów, czasopism, baz danych wskazanych jako literatura podstawowa i uzupełniająca do poszczególnych przedmiotów oraz wykorzystywanych przy pisaniu prac licencjackich i magisterskich. Zbiory Biblioteki są sukcesywnie wzbogacane, uzupełniane o nowe pozycje tradycyjne i on-line. Skomputeryzowany system biblioteczny zapewnia czytelnikom łatwy przegląd katalogów, możliwość wypożyczenia książek drogą elektroniczną i ich zwrotu. Uczelnia dostosowała swoje budynki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Niezbędne jest uruchomienie pracowni logistycznej.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Badania naukowe pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku *logistyka* realizowane są w ramach grantów NCN, grantów służących rozwojowi młodych naukowców, środków finansowania działalności statutowej i prac awansowych, środków 6 Programu Ramowego UE.

Tematyka prowadzonych w ostatnich 3 latach badań obejmuje wszystkie podstawowe obszary logistyki, metody wspomaganie i optymalizacji procesów logistycznych, zarządzanie kadrami w logistyce. Przegląd tematów badań pozwala wyróżnić kilka nurtów badawczych obejmujących:

1. tematy z zakresu przepływów fizycznych:

- zrównoważone zarządzanie łańcuchem dostaw,
- zmiany w globalnym łańcuchu dostaw,
- zintegrowane systemy logistyczne w wybranych gałęziach przemysłu,
- efekty funkcjonowania łańcucha logistycznego w transporcie kolejowym,
- transport i jego otoczenie w gospodarce Polski,

- zarządzanie infrastrukturą logistyczną,
  - ekonomiczno-ekologiczne aspekty logistyki zwrotnej,
2. tematy z zakresu przepływów finansowych w logistyce oraz zarządzania przedsiębiorstwami logistycznymi:
    - miejsce przedsiębiorstw w łańcuchach dostaw,
    - sytuacja finansowo-majątkowa przedsiębiorstw sektora TSL,
    - charakterystyka zmian poziomu i struktury kapitału własnego przedsiębiorstw,
    - rola polityki logistycznej w zrównoważonym rozwoju przedsiębiorstw,
    - analiza działalności marketingowej przedsiębiorstw i jej związek z procesami logistycznymi,
    - rachunek kosztów w logistyce,
    - funkcjonowanie przedsiębiorstw logistycznych w otoczeniu e-gospodarki,
  3. tematy z zakresu przepływów informacyjnych w logistyce:
    - zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnej w procesach logistycznych, platformy elektroniczne,
    - wykorzystanie internetu oraz technologii mobilnych i multimedialnych w logistyce,
    - infrastruktura informatyczna w zarządzaniu łańcuchem dostaw,
    - komunikacja bezprzewodowa w logistyce,
  4. tematy z zakresu ilościowych metod wspomagania decyzji logistycznych:
    - metodologia wielokrotnego podejmowania decyzji w zakresie transportu, logistyki zaopatrzenia,
    - metodologia prognozowania i symulacji stochastycznej w zakresie popytu na usługi logistyczne,
    - metodologia optymalizacji procesów transportowych, zarządzania zapasami, dystrybucją, zleceniami produkcyjnymi,
    - metodologia podejmowania decyzji w warunkach niepewności i ryzyka,
    - inteligentne systemy optymalizacji (algorytmy ewolucyjne, sztuczne sieci neuronowe),
  5. tematy z zakresu logistyki zasobów ludzkich:
    - system logistyczny gospodarowania zasobami ludzkimi,
    - zarządzanie czasem,
    - kompetencje menedżerskie w logistyce.

Efekty swoich prac badawczych w latach 2009-2012 pracownicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku opublikowali w 16 monografiach, 2 podręcznikach, 130 artykułach w punktowanych czasopismach naukowych. Warto nadmienić, że w ocenie aktywności publikacyjnej katedr i zakładów Wydziału mierzonej liczbą punktów MNiSzW w przeliczeniu na jednego pracownika naukowo-dydaktycznego Zakład Logistyki zajmował w tych latach pozycję powyżej średniej na Wydziale. W roku 2009 11,5 punktów przy średniej 10,9; w roku 2010: 13,8 punktów przy średniej 12,8; w roku 2011: 12,6 punktów przy średniej 11,6.

Siedmiu pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku uzyskało stopień naukowy doktora, 3 - doktora habilitowanego.

W badaniach naukowych uczestniczą i dużą aktywność wykazują studenci dwóch kół naukowych związanych z kierunkiem *logistyka*: SKN LOGIN oraz OPTEAM. Pod kierunkiem pracowników naukowych przygotowują referaty na konferencje studenckich kół naukowych organizowane w różnych ośrodkach akademickich oraz publikacje. Efektem działalności SKN OPTEAM było wydanie w latach 2009-2011 trzech zbiorów materiałów konferencyjnych oraz opracowanie 21 referatów i artykułów, SKN LOGIN przygotowanie 6 referatów i wydanie jednej publikacji. Rekrutacja do kół naukowych odbywa się poprzez informacje przekazywane przez opiekunów, jak i ogłoszenia wywieszane na tablicach informacyjnych i ogłaszanie przez stronę internetową. Na spotkaniu zespołu oceniającego z

kołami naukowymi, wielu studentów potwierdziło, że bierze udział w różnych projektach naukowych. Często też uczestnictwo i praca w danym zespole badawczym pozwala im na stworzenie na tej podstawie pracy dyplomowej. Doświadczenie naukowe zdobyte na uczelni wykorzystują też w publikacjach i podczas prelekcji na konferencjach naukowych.

Pracownicy i studenci ocenianego kierunku aktywnie uczestniczą w programach i konferencjach międzynarodowych, w wymianie realizowanej z zagranicznymi ośrodkami w ramach programu Erasmus oraz w zajęciach Summer School.

W latach 2009-2011 5 pracowników uczestniczyło w realizacji międzynarodowego projektu PICTURE-Sixth Framework Programme, w którym partnerami byli: SAP AG (Niemcy), CSI-pPiemonte (Włochy), University of Münster (Niemcy), FileNet-London (Wielka Brytania), University of St. Galle (Szwajcaria), Planet S.A. (Grecja), City of Amaroussion (Grecja), City of Turin (Włochy), City of Winterthur (Szwajcaria). Trzech pracowników w ramach współpracy bezpośredniej z Uniwersytetem Pekińskim uczestniczyło w organizacji międzynarodowej konferencji, 1 pracownik uczestniczył w badaniach projektu Wyzwania współczesnego zarządzania w okresie transformacji z perspektywy Polski i Hiszpanii, w którym partnerami byli Komitet Nauk ORGANIZACJI i Zarządzania PAN, Universidad de Granada, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Fundacja Zarządzania Międzynarodowego w Krakowie.

W okresie tym 53 pracowników prowadziło zajęcia za granicą w 17 różnych krajach w ramach programu Erasmus i Erasmus/Summer School.

W wymianie międzynarodowej uczestniczą też studenci. Zainteresowanie studentów możliwościami studiowania za granicą wzrasta. W bieżącym roku akademickim 3 osoby, a na następny rok 15 studentów przeszło wstępną rekrutację.

Współpraca międzynarodowa ma duże znaczenie dla modyfikacji procesu i metod kształcenia. Doświadczenia zdobyte przez pracowników podczas zajęć prowadzonych w ośrodkach zagranicznych, rozmów i spotkań w trakcie konferencji międzynarodowych oraz przez studentów kształcących się zagranicą są cennym źródłem informacji i motywacji dla doskonalenia programów i organizacji zajęć dydaktycznych.

Szczególne znaczenie dla procesu dydaktycznego ma podjęta współpraca Wydziału z Politechniką Łódzką w zakresie realizacji jednej ze specjalności kształcenia na kierunku *logistyka*. Część cyklu kształcenia specjalności *innowacyjne technologie materiałowe* związana ze specjalizacją jest prowadzona w pracowniach specjalistycznych Politechniki i przez kadrę akademicką zatrudnioną na Politechnice Łódzkiej. Akademickich. Studenci mają okazję korzystać ze specjalistycznych pracowni i laboratoriów jakie oferuje im Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów Politechniki Łódzkiej. Poza tym w ramach odbywanych przez siebie praktyk mają szansę nie tylko na sprawdzenie swojej wiedzy i zdobycie umiejętności praktycznych, ale także poprzez współprace z najnowocześniejszymi i najprężniej działającymi firmami w regionie, do poznania najnowszych metod i technik stosowanych w logistyce.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Wydział w pełni spełnia wymagania w zakresie prowadzenia badań naukowych związanych z kierunkiem *logistyka*. Sprawozdania z działalności naukowej katedr i zakładów grupujących pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, wykazy publikacji i ich ocena punktowa wskazują na rosnące w czasie zainteresowanie pracowników badaniami naukowymi w zakresie i dziedzinie związanej z logistyką.

Efekty swoich prac pracownicy publikują w wydawnictwach Uniwersytetu, wydawnictwach o zasięgu krajowymi i międzynarodowym, podręcznikach skryptach i materiałach wykorzystywanych w procesie dydaktycznym.

Doskonaleniu jakości kształcenia sprzyja rozwijająca się współpraca międzynarodowa, wymiana kadr i studentów.

Niewątpliwie prowadzone badania naukowe mają wpływ na realizowany przez Uczelnię proces dydaktyczny, a udział w nich studentów jest znaczny.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1).

W procesie rekrutacji na studia w Uniwersytecie Łódzkim nie są przeprowadzane egzaminy wstępne. Przyjęcie słuchaczy następuje na podstawie postępowania kwalifikacyjnego, mającego charakter konkursowy. Kandydaci ze starą i nową maturą oraz laureaci i finaliści olimpiad umieszczani są na jednej liście rankingowej, będącej podstawą przyjęcia na studia. O przyjęciu na studia decyduje liczba uzyskanych punktów i pozycja na liście rankingowej. Decyzję o liczbie kandydatów przyjętych na dany kierunek podejmuje Uczelniana Komisja Rekrutacyjna na wniosek Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Postępowanie kwalifikacyjne na studia wobec kandydatów legitymujących się „*nową maturą*” polega na wyliczeniu punktów za wybrane przedmioty na podstawie świadectwa dojrzałości. W przypadku kandydatów na kierunek *logistyka* są to: język obcy nowożytny oraz drugi przedmiot do wyboru spośród następujących: matematyka, WOS, historia, geografia, informatyka. Postępowanie kwalifikacyjne wobec kandydatów legitymujących się „*starą maturą*” polega na obliczeniu punktów za oceny z egzaminu maturalnego pisemnego i ustnego z: języka obcego nowożytnego i drugiego przedmiotu do wyboru z następującego zestawu: matematyka, historia, geografia, WOS, informatyka. Zasady rekrutacji zostały określone w Uchwale nr 214 Senatu UŁ z dnia 24 maja 2010 r. w sprawie: *zasad przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w UŁ w roku akademickim 2011/2021*. Zasady rekrutacji na studia I stopnia nie odbiegają od standardów rekrutacji prowadzonych na uczelniach publicznych w Polsce.

Postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia stacjonarne II stopnia odbywa się na podstawie oceny z dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. W procesie rekrutacji mogą brać udział absolwenci wszystkich kierunków. Wszyscy kandydaci umieszczeni zostają na wspólnej liście rankingowej. O przyjęciu decyduje pozycja na liście rankingowej wynikająca z oceny na dyplomie. Decyzję o liczbie kandydatów przyjętych na dany kierunek podejmuje Uczelniana Komisja Rekrutacyjna na wniosek Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej.

Zespół oceniający zwrócił uwagę, że rekrutacja na II stopień studiów nie stawia żadnych ograniczeń co do absolwentów kierunków studiów I stopnia. W chwili obecnej na I roku II stopnia na studiach stacjonarnych struktura absolwentów przedstawia się następująco: 70,19% absolwenci UŁ w tym: 55,20% absolwenci Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, 2,98% absolwenci Wydziału Zarządzania, 5,97% absolwenci Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych i 5,97% Wydziału Prawa i Administracji. 29,81% stanowią absolwenci innych uczelni, w tym absolwenci kierunków: pedagogika (1), socjologia (4), filologia (4), filozofia (1), dietetyka (1), turystyka i rekreacji (1), stosunki międzynarodowe (3), politologia (2), ekonomia (2), zarządzanie (1). Struktura absolwentów na studiach niestacjonarnych jest następująca: 23,30% stanowią absolwenci kierunku *logistyka*, 24,33% absolwenci kierunku zarządzanie, 8,74% kierunku ekonomia, 6,80% kierunku transport, 5,83% stosunki międzynarodowe i 4,85% absolwenci kierunku

administracja. Ponadto wśród studentów II kierunku *logistyka* znajdują się absolwenci następujących kierunków: biotechnologia, filologia, filologia germańska, finanse i rachunkowość, geografia turystyki i hotelarstwa, gospodarka przestrzenna, informatyka, matematyka, pedagogika, turystyka i reklama, turystyka i rekreacja. Zespół zwrócił uwagę, że nie we wszystkich przypadkach możliwa jest drożność bezpośrednia, tak aby student studiów II stopnia miał szansę uzyskać pogłębioną wiedzę z kierunku *logistyka*. Celowe byłoby określenie kierunków objętych drożnością bezpośrednią, a dla pozostałych kierunków wprowadzenie modułu wyrównawczego, na przykład w wersji e-learningowej. Władze Wydziału zdają sobie sprawę ze słabości tego rozwiązania, dlatego też próbują znaleźć sposoby wsparcia studentów II stopnia na kierunku *logistyka*. Rozwiązanie zaproponowane w roku akademickim 2011/12, polegające na stworzeniu możliwości dobrowolnego uczestniczenia w zajęciach z przedmiotu *logistyka* i Zarządzanie łańcuchem dostaw ze studentami II roku studiów stacjonarnych oraz uzupełnieniu wiedzy z podstaw badań operacyjnych, które studenci II stopnia zorganizowali samodzielnie należy uznać za doraźne.

Rekrutacja na kierunku *logistyka* zarówno na I jak i na II stopień ma charakter konkursowy. W przypadku studentów I stopnia jest to lista rankingowa sporządzona na podstawie punktacji uzyskanej z przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym. Studenci II stopnia są rekrutowani na podstawie ocen uzyskanych z egzaminów dyplomowych. Powyższe zasady dotyczą oczywiście studentów studiujących w trybie stacjonarnym. Studia w trybie niestacjonarnym uruchamiane są, gdy zgłosiło się co najmniej 50 kandydatów.

Jeżeli chodzi o ocenę tych zasad, należy stwierdzić, iż dobór przedmiotów z których liczona jest punktacja w przypadku rekrutacji na I stopień, czyli język obcy nowożytny oraz drugi przedmiot do wyboru spośród wskazanych: matematyka, WOS, historia, geografia albo informatyka, zapewnia dobór kandydatów o odpowiedniej wiedzy i umiejętnościach potrzebnych do studiowania na kierunku *logistyka*. Podobnie ocenić należy dobór kandydatów na II stopień.

2).

Opis efektów kształcenia na kierunku *logistyka* jest różny. Dotyczy to zarówno efektów ogólnych dla studiów I jak i II stopnia, a także dla poszczególnych specjalności. W opisach przedmiotów wymagania na poszczególne oceny nie zostały wystandaryzowane.

Zdaniem studentów system oceny ich osiągnięć jest obiektywny i przejrzysty. Na spotkaniu studenci zaznaczyli, że od momentu rozpoczęcia prowadzenia zajęć znają zarówno wymagania stawiane przez wykładowcę odnośnie prowadzonych zajęć, jak i wymagania egzaminacyjne, a ich realizacja w toku studiów jest konsekwentna. W opinii studentów mocno kładzie się nacisk na sprawdzanie wiedzy, mniej na sprawdzanie umiejętności praktycznych. Egzaminy i zaliczenia są przeprowadzane z poszanowaniem studenta i w pełni odpowiadają wymogom przedstawionym na początku semestru. Studenci są przez swoich egzaminatorów informowani o prawie do powtórzenia egzaminu oraz prawie skorzystania z możliwości egzaminu komisyjnego. Studenci po napisanym egzaminie mają dostęp do swoich prac zaliczeniowych oraz uzyskania informacji zwrotnej o popełnionych błędach w czasie godzin wyznaczonych przez wykładowców na konsultacje.

3).

Na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego działa program wymiany studentów LLP Erasmus i MOST. Studenci mają możliwość wyjazdów do 55 ośrodków akademickich w Europie w ramach programu wymiany LLP Erasmus. Studenci są dobrze poinformowani o możliwościach wymiany. Lektoraty oferowane przez uczelnię są

zbieżne z możliwościami wyjazdów zagranicznych. Kierunki, na które studenci wyjeżdżają w ramach umowy zawartej między uczelniami również są zbieżne ze studiowanym przez nich kierunkiem. Studenci są informowani o procesie rekrutacji, a na tablicach informacyjnych oraz na stronie internetowej zamieszczone są informacje o terminach egzaminów, poprzez które odbywa się rekrutacja.

Jednak studenci obecni na spotkaniu nie korzystają z tej formy kształcenia. Jest to zrozumiałe ze względu na tryb studiów oraz cel z jakim przyszli na tę Uczelnię. UWAGA jeśli na spotkaniu byli obecni tylko studenci studiów niestacjonarnych, a na ocenianym kierunku są także studenci „stacjonarni” to trzeba wyraźnie wskazać, że chodzi o tych pierwszych. Wizytowany kierunek jest kierunkiem działającym od 4 lat i na razie niewielu studentów skorzystało z programu LLP Erasmus. Jednak jak pokazują doświadczenie studentów innych kierunków na tym Wydziale system transferu osiągnięć u osób wracających z wymiany zagranicznej odbywa się prawidłowo i płynnie, a studenci mają okazję na uczelni zagranicznych uczestniczyć w ciekawych projektach i badaniach naukowych.

Na chwilę obecną nie można ocenić tego wpływu, ponieważ studenci obecni na spotkaniu nie uczestniczą w żadnej z form współpracy z zagranicą, a wymiana studentów studiujących w trybie stacjonarnym na tym kierunku dopiero się zaczyna. Na podstawie rozmów z władzami Wydziału można uznać, iż w ramach pogromu Erasmus wyjechały trzy osoby: do uniwersytetów w Belgii oraz Francji.

4).

Studenci podkreślają bardzo dobre relacje z kadrą dydaktyczną. Ich zdaniem jest to kadra wykwalifikowana, bardzo dobrze przygotowana merytorycznie i przyjazna studentom. Przepływ informacji między studentem, a prowadzącym uważają za bardzo dobry. Prowadzący są obecni na wyznaczonych przez siebie godzinach konsultacji, oraz nie odmawiają pomocy poza godzinami zajęć.

Jeżeli chodzi o wybór seminarium dyplomowego, jest on dowolny i uzależniony od zainteresowania i osiągnięć studenta. Wielkość grup seminaryjnych jest zależna od możliwości wykładowcy, ale w opinii studentów liczba studentów w grupach jest odpowiednia. Studenci mają dowolność w wyborze tematu pracy dyplomowej i jak podkreślają, zawsze mogą liczyć na pomoc swoich promotorów.

Studenci jak sami podkreślają bardzo dużo czasu spędzają na Uczelni, nie mają w programie studiów przewidzianego nauczania z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość. Jednak ze względu na tryb studiów, częściej niż studenci studiów stacjonarnych korzystają z poczty elektronicznej by komunikować się ze swoimi wykładowcami. Ich zdaniem forma ta działa dobrze i jest dla nich dużym ułatwieniem.

Większość studentów wie czym jest sylabus, jednak rzadko z nich korzystają. Są one powszechnie dostępne i zdaniem studentów sformułowane w jasny sposób. Wszelkie informacje zawarte w sylabusach są im podawane na pierwszych zajęciach dydaktycznych z danego przedmiotu. Informacje o tym jakie materiały będą im potrzebne w procesie kształcenia na danym przedmiocie podawane są również na początku. Studenci oceniają przydatność tych materiałów bardzo dobrze. Są one często obok wiedzy przekazywanej na zajęciach, czy wykładach podstawowy źródłem wiedzy, a na pewno niezbędnym uzupełnieniem materii prezentowanej przez nauczycieli akademickich.

Jedynym z mechanizmów motywujących do osiągania lepszych efektów kształcenia jest przekazywanie przez wykładowców informacji o innych niż zajęcia i wykłady formach

poszerzania wiedzy, np. udział w szkoleniach, konferencjach, licznych wykładach profesorów zagranicznych, a także praca w Kołach Naukowych i udział w programach międzynarodowych.

Uczelnia przyznaje świadczenia pomocy materialnej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób przejrzysty, poprawny i niepowodujący zbędnych opóźnień w wypłacie świadczeń. Uczelniana Komisja Stypendialna została powołana w zgodzie z obowiązującymi przepisami, Samorząd Studencki skorzystał z uprawnienia jakie kreuje art. 175 § 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym pozwalające dziekanowi na scedowaniu swojego obowiązku przyznania stypendiów na organ samorządu studenckiego. Wszelkie akty prawne kreujące fundusz pomocy materialnej i sposoby jego rozdzielania i pożytkowania są konsultowane z organami Samorządu Studenckiego.

Regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Również podział dotacji na stypendia socjalne jest zgodny z art. 174 § 4 ustawy, a stypendium Rektora dla najlepszych studentów otrzymało mniej niż 10 % studentów wizytowanego kierunku. Decyzje wydawane na jego podstawie spełniają wymogi w świetle przepisów z kodeksu postępowania administracyjnego. Studenci mają wiedzę na temat praw i obowiązków jakie muszą spełnić by otrzymać stypendium. Wiedzą jaki cel ma system pomocy materialnej i uważają, iż spełnią on prawidłowo swoją rolę. Jednak większość studentów jest niezadowolona z kryteriów przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów. Ich zdaniem poprzednie forma stypendium naukowego była bardziej sprawiedliwa. Wysokość stypendiów studenci określają jako małą. Poprzednio wysokość stypendium wystarczała na pokrycie czesnego za studia, od nowego roku akademickiego w związku z nowelizacją ustawy i zwiększeniu dotacji na stypendia socjalne poprzez zmianę proporcji podziału funduszu pomocy materialnej, wysokość stypendium rektora uległa zmniejszeniu. Studenci pozytywnie wypowiadają się również o pracownikach administracyjnych odpowiedzialnych za sprawy stypendialne. Uczelnia nie posiada innego systemu nagród, wyróżnień czy stypendiów, niż te przewidziane w funduszu pomocy materialnej.

Wzorzec umowy student – uczelnia dla studentów studiujących w trybie niestacjonarnym nie budzi wątpliwości. Zarządzenie Rektora w sprawie wysokości opłat obowiązujących studentów za zajęcia dydaktyczne także nie budzi wątpliwości. Według studentów opłaty za studia są zbyt wysokie, szczególnie mocno skarżą się na wysokie opłaty związane z powtarzaniem przedmiotów przy warunkowym zaliczeniu semestru.

Uczelnia posiada domy studenckie. Są one zlokalizowany stosunkowo blisko od budynków Uczelni. Studenci mieszkający w domach studenckich są zadowoleni z tej formy zakwaterowania. Ich zdaniem warunki lokalowe w domu studenckim i jego ceny są odpowiednie.

Na wizytowanym kierunku działają prężnie 2 koła naukowe. W ramach uczestnictwa w kole naukowym studenci mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań i uczestniczenia w licznych konferencjach naukowych oraz projektach i badaniach naukowych. Opiekunowie kół naukowych są zdaniem studentów bardzo pomocni i swoją postawą motywują studentów do rozwijania swoich naukowych zainteresowań.

Na Uczelni działa prężnie Biuro Karier. Prowadzi ono wiele warsztatów, konsultacji, organizuje targi pracy dla studentów oraz debaty absolwentów z pracodawcami. Studenci mają do wyboru szeroką ofertę propozycji pracy, staży, czy szkoleń. Studenci w swoich opiniach potwierdzają aktywność pracowników Biura Karier.

Samorząd Studencki działa na podstawie regulaminu. Członkowie Wydziałowej Rady Samorządu Studentów aktywnie włączają się w życie Wydziału. Na spotkaniu z zespołem oceniającym studenci podkreślali, iż Uczelnia zapewnia im środki na ich prawidłowe

funkcjonowanie, kontakt z władzami Wydziału określili jako dobry, podobnie jak przepływ informacji między nimi.

Studenci podczas spotkania jako mocne strony procesu kształcenia wskazali przede wszystkim bardzo dobrą kadrę dydaktyczną, o szerokiej wiedzy i wysokich kompetencjach. Poza tym mocną stroną jest również bardzo dobra infrastruktura dydaktyczna, dzięki której proces zdobywania wiedzy jest efektywniejszy. Często jako zaletę wskazywano też kompetencje, przychylność i elastyczność kadry dydaktycznej, zarówno w aspekcie pomocy doraźnie w trakcie semestru, jak i przy ustalaniu terminów zaliczeń czy egzaminów oraz na dobrej współpracy przy seminarium dyplomowy kończąc.

Jako słabe strony procesu nauczania studenci wskazali przede wszystkim plan zajęć. Ich zdaniem jest on zbyt mocno rozłożony w ciągu dnia, zbyt dużo przerw i zbyt długie przerwy między zajęciami czy wykładami. Powoduje to, że studenci mają swoje zjazdy nie co dwa tygodnie, jak na początku im deklarowano, ale praktycznie co tydzień. Jest to ich zdaniem duże utrudnienie i nie wpływa korzystnie na proces uczenia się. Jako drugie wskazali studenci zapotrzebowanie na większą liczbę godzin zajęć praktycznych. Ich zdaniem w programie nauczania jaki ich obowiązuje kładzie się zbyt duży nacisk na wiedzę. Studenci widzą potrzebę posiadania większej liczby godzin zajęć praktycznych, dzięki którym staną się bardziej konkurencyjni na rynku pracy. Jako kolejną słabą stronę studenci podają zbyt krótkie ~~godziny~~ – czas otwarcia dziekanatu. Wskazali, że przydałoby się otworzenie dziekanatu podczas zjazdów, ponieważ większość studentów dojeżdża spoza Łodzi i nie ma w ciągu tygodnia możliwości załatwienia w Uczelni spraw związanych ze swoimi studiami.

Ogólnie należałoby stwierdzić, że studenci w większości są zadowoleni z systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej zapewnianej im przez Uczelnię. Świadczyć o tym może fakt, że większość z nich ponownie wybrałaby studiowanie na tym kierunku właśnie na tej Uczelni.

Studenci pytani o relacje z władzami Uczelni w swoich wypowiedziach podkreślali ich przychylność. Godziny dyżuru Prodziekana do spraw studenckich są ich zdaniem wystarczające. Decyzje wydawane w indywidualnych sprawach studenckich są zgodne z wymogami kodeksu postępowania administracyjnego.

Opinie studentów dotyczące kultury osobistej, rzetelności i kompetencji pracowników dziekanatu były podzielone. Wyraźnie i negatywnie ocenili pracowników obsługujących studentów studiów I stopnia. Studenci studiów II stopnia potwierdzili, że mieli takie same odczucia w poprzednich latach, jednak pracownicy dziekanatu ich obsługującego są w ich opinii kompetentni, rzetelni i bardzo kulturalni. Większość studentów pozytywnie wypowiadała się o pracownikach działu zajmującego się sprawami stypendialnymi -Zdarzyły się jednostkowe negatywne opinie, jednak nie wskazywały one na żaden poważny problem.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Postępowanie kwalifikacyjne na studia I stopnia jest zgodne ze standardami obowiązującymi w polskich uczelniach publicznych. Podczas postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia stacjonarne II stopnia uwzględniane są oceny z dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. W procesie rekrutacji mogą brać udział absolwenci wszystkich kierunków, przy czym rekrutacja na II stopień studiów nie stawia żadnych wymagań wstępnych ani dotyczących uzupełnienia wiedzy i umiejętności absolwentów kierunków studiów I stopnia niezwiązanych z kierunkiem

logistyka i pokrewnymi i nie zawierają regulacji dyskryminujących pewnych grup kandydatów

2) System oceny studentów jest klarowny i obiektywny oraz dobrze postrzegany przez studentów. System zapewnia obiektywizm formułowania ocen choć stopień standaryzacji wymagań wymaga dopracowania,

3) Studenci kierunku logistyka mają pełne możliwości udziału w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów. Udział ten jest jeszcze skromny.

4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów. Studenci wypowiadają się dobrze o warunkach studiowania na ocenianym kierunku. Czują się dobrze traktowani przez władze i kadre dydaktyczną. Doceniają wysoki poziom naukowy kadry nauczającej. Chwalą szybki przepływ informacji i obiektywizm ocen. Są informowani o wszystkim co dzieje się na Uczelni.

8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia czy wg starego wzorca tak brzmiał ten pkt?

1).

W Uniwersytecie Łódzkim system zapewnienia jakości kształcenia został ustalony i zatwierdzony Uchwałą nr 221 Senatu z dnia 21 czerwca 2010 r. w sprawie zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie Łódzkim. Uchwała ta określiła politykę oraz procedury zapewnienia jakości, monitorowanie i podnoszenie jakości kształcenia, podniesienie rangi pracy dydaktycznej, stworzenie procedur oceny metod i warunków kształcenia oraz programów studiów uwzględniających modele stosowane w innych uczelniach, zwiększenie mobilności studentów w kraju i za granicą, a także zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o metodach oceny kształcenia.

Uchwała ta przewiduje również powołanie Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia, powoływane przez dziekanów w drodze zarządzenia - Komisje ds. Jakości kształcenia poszczególnych samodzielnych jednostek organizacyjnych UŁ, których zadaniem miało być gromadzenie, analizowanie informacji i formułowanie wniosków dotyczących zapewnienia jakości kształcenia, w tym w szczególności podejmuje działania na rzecz wdrożenia nowych planów studiów i programów kształcenia oraz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w UŁ.

Wykonując postanowienia tej uchwały na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym powołany zostały w dniu 22 listopada 2010 r. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Ponadto na Wydziale – jak poinformowano w czasie wizytacji Zespół Oceniający - funkcjonują Rady Programowe Kierunków oraz Wydziałowe Komisje ds. Nauczania, które zostały powołane w ramach wydanego przez Dziekana (w ramach uprawnień statutowych) dokumentu „*Rada kierunku – Zasady powoływania i funkcjonowania na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ*”. Zadaniem tych organów są kwestie programów i planów studiów, a także podejmowanie inicjatyw związanych z tworzeniem nowych kierunków studiów i doskonalenie jakości kształcenia i sposobów osiągania zakładanych efektów kształcenia. Rady Programowe oraz Komisje przekazują swoje spostrzeżenia na posiedzeniach Kolegium Dziekańskiego. Brak jest jednak na Wydziale dokumentacji (protokołów) z posiedzeń tych organów (w tym dla ocenianego kierunku *logistyka*). Brak jest

również na Wydziale dokumentów dotyczących systemu upowszechniania informacji na temat wyników monitorowania procesu kształcenia i uzyskanych efektów kształcenia.

Aktualnie na mocy Uchwały Senatu z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie wytycznych w zakresie tworzenia programów kształcenia w Uniwersytecie Łódzkim oraz Zarządzenia nr 51 Rektora z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie obowiązującego wzoru planu studiów Uczelnia przygotowała harmonogram prac nad dostosowaniem programów kształcenia do Krajowych Ram Kwalifikacji. Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny podejmuje prace nad dostosowaniem planów i programów kształcenia na ocenianym kierunku do przepisów obowiązujących w tym zakresie. Dla ocenianego kierunku studiów Rada Wydziału podejmie uchwałę w najbliższym czasie w sprawie dostosowania programu kształcenia do KRK.

System Jakości Kształcenia w UŁ obejmuje w szczególności:

- monitorowanie standardów akademickich,
- ocenę procesu nauczania,
- ocenę jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych,
- ocenę dostępności informacji na temat kształcenia,
- ocenę mobilności studentów,
- ocenę warunków socjalnych studentów,
- gromadzenie opinii absolwentów o przebiegu studiów,
- gromadzenie opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów.

Ocena procesu nauczania prowadzona jest w formie hospitacji. Doświadczeni nauczyciele akademicki są zobowiązani do kontroli sposobu prowadzenia zajęć przez młodych pracowników, w szczególności dotyczy to koordynatorów przedmiotów, którzy odpowiadają za realizację programu. Inną formą oceny sposobu prowadzenia zajęć są wypowiedzi studentów poprzez ankiety zamieszczone w systemie USOS, w których student anonimowo formułuje swoje opinie odnoszące się zarówno do treści merytorycznych programu, jak i elementów kultury osobistej prowadzącego.

Na wizytowanym kierunku prężnie działa system ankietyzacji. Do tworzenia ankiet i badania jakości kształcenia na kierunkach prowadzonych przez Wydział powołane są dwie jednostki: Komisja ds. Nauczania i powołana w tym roku akademickim Komisja ds. Jakości Kształcenia. Obydwie te jednostki współpracują ze sobą w zakresie tworzenia programów studiów i panów nauczania oraz opracowywania i wdrażania ankiet, a następnie opracowywaniu jej wyników. Skoro współpracują to są jakieś ślady tejże współpracy? W pracy obydwu tych komisji biorą udział przedstawiciele studentów.

Ankiety przeprowadzane są po zakończeniu każdego cyklu dydaktycznego przez studentów. Ankietyzacja po każdym semestrze dotyczy nauczycieli akademickich, a raz w roku badany jest poziom ogólnego zadowolenia studentów z opieki dydaktycznej, naukowej i materialnej. Ankiety przeprowadzane są zarówno w formie elektronicznej poprzez indywidualne konta studenckie w programie USOS, jak i w formie papierowej.

Ankiety w dotychczasowej formule, sprawdzające jakość kształcenia na kierunku *logistyka* nie uwzględniały badania zgodności programu kształcenia z założonymi przez Uczelnię efektami kształcenia. Należy jednak wskazać, że badały kompetencje kadry i jakość przekazywanej wiedzy. Pytania sformułowane w ankietach zarówno dotyczących nauczycieli akademickich jak i tej ogólnej, badającej system opieki dydaktycznej, naukowej i materialnej były sformułowane w taki sposób, że po analizie odpowiedzi, ich wyniki odzwierciedlały rzeczywistość. Pytania zawarte w ankietach wyczerpywały praktycznie cały wachlarz spraw podlegających ankietyzacji.

Analiza ankiet wypełnionych w wersji papierowej wskazuje na to, że studenci kierunku *logistyka* na ogół „dobrze” oceniali: egzaminy w sesji, zasady zapisów na zajęcia,

programy studiów i terminy dyżurów pracowników. Najczęściej studenci wskazywali ocenę „przeciętnie” w przypadku planu zajęć i dostosowania dziekanatu do potrzeb studentów. Arkusze ocen hospitacji wskazują na to, że są one rzetelnie przeprowadzane przez wyznaczonych pracowników. Wydział doskonalił program kształcenia z zakresu logistyki dokonując analizy porównawczej programu z zakresu logistyki prowadzonego na Wydziale Zarządzania a także konsultując go z Radą Biznesu. Monitorowanie efektów kształcenia odbywa się poprzez analizy protokołów egzaminacyjnych i zaliczeniowych. W chwili obecnej można stwierdzić, że okres ~~wymóg~~ archiwizacji prac przejściowych przez 3 miesiące od ich powstania jest zbyt krótki.

Każdy z pracowników prowadzących zajęcia ma możliwość śledzenia na bieżąco wpisów studentów. Podsumowanie wyników ankiet w formie wydruku z policzonymi średnimi ocenami dla każdego z punktów ankiety jest drukowane na koniec roku akademickiego i udostępniane kierownikom jednostek, do których przypisany jest nauczyciel akademicki. W sytuacjach szczególnie negatywnych opinii rozmowy z nauczycielem akademickim przeprowadza Dziekan.

Wyniki ankiet są opracowywane przez Komisje i upowszechnię na indywidualnych kontaktach studenckich w ramach systemu USOS. Studenci mają powszechny dostęp do tych informacji, jednak korzystają z tego w niewielkim stopniu. Z ich opinii wynika, że nie mają odczucia, iż ankiety przez nich wypełniane mogą coś zmienić. Potrafią jednak podać jednostkowe przykłady, dotyczące nauczycieli akademickich, u których jakość kształcenia poprawiła się po negatywnych opiniach wynikających z ankiet.

2).

Studenci wpływają na jakość procesu kształcenia poprzez swoich przedstawicieli – Samorząd Studencki, reprezentowany w Radzie Wydziału oraz komisjach dziekańskich, stypendialnych etc. Interesariusze zewnętrzni również uczestniczą w dyskusjach na temat poprawy jakości kształcenia, formułując swoje uwagi i propozycje. Nie znalazło to jeszcze odzwierciedlenia formalnego. Najbardziej wymierny wpływ na doskonalenie jakości kształcenia ma działalność Komisji ds. Jakości Kształcenia. Rozmowy z uczestnikami Komisji oraz prodziekanem Wydziału pozwalają stwierdzić, iż Komisja ta dokonuje przeglądu programów kształcenia, opinii studentów wynikających z procesu ankietyzacji. Warto zauważyć przeprowadzony przegląd programów kierunku *logistyka* na dwóch wydziałach uniwersytetu aby uniknąć wewnętrznej konkurencji. Ustalono, iż profil kierunku *logistyka* na obu Wydziałach to jest Zarządzania i Ekonomiczno- Socjologicznym różni się swym profilem i mogą zainteresować różnych kandydatów. Dokonano też stosownej korekty programów. Istotną rolę może pełnić na Wydziale powołana Rada Biznesu. W rozmowach z władzami Wydziału podnoszony był udział Rady Biznesu w konsultacjach programowych. Zespół Oceniający uważa, iż współpracy tę należy rozwijać poprzez partnerskie relacje prowadzące w przyszłości do organizacji zajęć warsztatowych w sektorze logistycznym.

Studenci wpływają na jakość procesu kształcenia poprzez swoich przedstawicieli – Samorząd Studencki, reprezentowany w Radzie Wydziału oraz komisjach dziekańskich, stypendialnych etc.

Studenci obecni na spotkaniu byli w małym stopniu zainteresowani procesem podnoszenia jakości kształcenia na ich kierunku. Do jakości wiedzy im przekazywanej nie mają zastrzeżeń, potrafili podać przykłady nauczycieli akademickich, którzy w poprzednich semestrach uzyskali słabe oceny i w następnym semestrze oceny te były już znacznie lepsze. Jednak drugi rodzaj ankiety, czyli tej badającej opinie studentów na temat opieki

dydaktycznej, naukowej i materialnej, i jej wyniki nie znajdują reakcji ze strony władz Uczelni. Stąd też bardzo mocno spadło zaufanie do ankiet, a studenci otwarcie przyznają, że nie widzą sensu w przeprowadzanej ankietyzacji i nie interesują się jej wynikami.

Przedstawiciele studentów biorą udział w pracach praktycznie wszystkich organów kolegialnych Uczelni, zarówno na szczeblu Uczelni jak i Wydziału. Zarówno w Senacie Uczelni jak i w Radzie Wydziału udział studentów stanowi około 18% co uchybia postanowieniom z art. 61 § 3 oraz art. 68 § 3 ustawy. Władze Wydziału, na spotkaniu podsumowującym wyjaśniały, iż Rada Wydziału jest bardzo liczna co daje studentom dużą liczbę mandatów i studenci kończący studia przestają być członkami Rady co wymusza dość dużą częstotliwość wyborów uzupełniających. Wybory te nie zawsze odbywają się w należywym terminie.

Tabela nr 1. Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji). Ekspert 1/2,

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
Wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+/-	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Na Wydziale został wdrożony wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Decyzje dotyczące jakości kształcenia podejmuje Rada Wydziału oraz dziekan Wydziału. Istotną rolę analityczną i opiniodawczą pełni Komisja ds. Jakości kształcenia. Komisja dokonuje przeglądu programów kształcenia, rekomenduje do wykorzystania wnioski wynikające z opinii studentów, analizuje efekty kształcenia, proponuje nowe rozwiązania prowadzące do doskonalenia jakości kształcenia.

2) Interesariusze zewnątrzni uczestniczą w procesie podnoszenia jakości kształcenia na kierunku *logistyka*. Współpraca ta odbywa się na ogół za pośrednictwem Rady Biznesu przy Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym. Studenci biorą udział w pracach Komisji Programowej, Komisji ds. Jakości oraz Radzie Wydziału aż po akceptację Rady Wydziału.

Choć Uczelnia rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, to wymaga on poprawy. Studenci uczestniczą w procesie budowy kultury jakości kształcenia, nie mają jednak poczucia wartości ankietyzacji dla procesu doskonalenia kształcenia. Uczelnia nie zachowała wymogu ustawowego udziału co najmniej 20% studentów w jej organach kolegialnych

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. koncepcja rozwoju kierunku		+			
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		+			
3. program studiów		+			
4. zasoby kadrowe		+			
5. infrastruktura dydaktyczna			+		
6. prowadzenie badań naukowych		+			
7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się		+			
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości		+			

Rozwój kierunku *logistyka* wymaga dalszego intensyfikowania prac naukowych zorientowanych na problematykę logistyczną generujących młodą kadrę o specjalnościach odpowiadających wymogom kierunku. Profil kierunku zorientowany na metody optymalizacyjne znajduje pełne wsparcie w dorobku naukowym kadry akademickiej. Bardzo dobra baza lokalowa oraz biblioteka Wydziału tworzy właściwe warunki do rozwoju kierunku, Jednak nieodzowna staje się organizacja specjalistycznej pracowni logistycznej. Wewnętrzny system jakości kształcenia poprzez proces ankietyzacji identyfikuje problemy jakości kształcenia. System wymaga doskonalenia w szczególności w zakresie monitorowania i oceny efektów kształcenia, a także rozwinięcia form współpracy z pracodawcami.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Władze Wydziału odniosły się do wszystkich uwag ujętych w raporcie powizytacyjnym. Z odpowiedzi tej wynika, iż wiele uwag związanych z doskonaleniem procesu kształcenia jak np: standaryzacja zasad oceniania studentów, weryfikacji efektów kształcenia, system ECTS zostanie wprowadzonych przy zakończeniu prac nad wdrożeniem KRK. Na uwagę zalecającą organizację odpowiedniej pracowni logistycznej Dziekan poinformował, iż Wydział pozyskał program komputerowy - Comarch Altum wspomagający proces kształcenia na kierunku *logistyka*. Wyjaśniono zasady procesu dyplomowania informując, iż zagadnienia wymagane na egzaminie dyplomowym są pojemne i można je rozbudowywać w formie bardziej szczegółowych pytań. Ponadto forma egzaminu dyplomowego ma być dyskutowana w ramach prac Komisji ds. Jakości Kształcenia.